

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	29769 Географія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	106 Географія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	29769
Назва ОП	Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Прасул Юлія Іванівна, Коріненко Вадим Вікторович, Фесюк Василь Олександрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	02.10.2023 р. – 04.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/magistr/vidomist_pro_samocinuvannya_106_geografia_mag.pdf
Програма візиту експертної групи	https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/magistr/programa_vizitu_106mag_geografia.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОПП Географія, що реалізується за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова, є цікавою і перспективною. Серед рис, що притаманні ОП, слід відзначити: значні історичні традиції розвитку географічних досліджень Північного Причорномор'я, які проводились в Одеському університеті, наявність потужного та професійного науково-педагогічного колективу, відомих наукових шкіл та осередків, залученість кафедр, які реалізують ОП, до держбюджетних та господарсько-договірних тем, розробки місцевих стратегій та програм, тісна співпраця з органами місцевої виконавчої влади, активні наукові взаємозв'язки з іншими провідними університетами (насамперед, КНУ ім. Тараса Шевченка, ЛНУ ім. Івана Франка, ЧНУ ім. Юрія Федьковича). Особливе значення акредитованої ОП полягає в тому, що вона реалізується у ЗВО, який є найважливішим центром наукових досліджень (не тільки географічних) у південному регіоні України, до якого ніби «підтягуються» інші ЗВО. Аналіз суспільних потреб та потреб ринку праці на різних рівнях (регіональний, національний, міжнародний) засвідчує, що випускники ОП затребувані та високо цінуються стейкхолдерами. Підтвердженням цього є працевлаштованість значної кількості випускників ОП за спеціальністю, значна залученість їх як потенційних стейкхолдерів, широка географія місць праці випускників (в т.ч. і в українських ЗВО), схвальні відгуки роботодавців, які готові брати на роботу випускників, враховуючи їх професійну кваліфікацію. ОП займає важливе місце у ЗВО. Це зумовлено природничою спрямованістю програми, що відносить її до класичних спеціальностей, узгодженістю цілей програми місці та стратегії розвитку Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. У порівнянні за показником використання позитивних практик з програмами інших провідних ЗВО України, акредитовану програму не можна назвати інноваційною. Проте її перевагою є класичність, збалансованість, потужність та затребуваність на ринку освітніх послуг, особливо в південному регіоні. Одеський національний університет імені І.І. Мечникова володіє значними ресурсами для реалізації програми. Перш за все, це кадровий потенціал. Але й матеріально-технічна база також є досить потужною. Основними перевагами в цьому контексті є: наявність польових стаціонарів, що дуже важливо для проведення практик і наукових досліджень, баз відпочинку (Чорноморка), геологічного, палеонтологічного, зоологічного музеїв, НПДЛ-4 географії ґрунтів і охорони ґрунтового покриву чорноземної зони, яка задіяна у виконанні держбюджетних та господарсько-договірних тем, ліцензованого спеціалізованого ПЗ (ArcGIS 9, 10), фахового наукового видання «Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки». Отже, підсумовуючи можна зробити висновок, що ОП Географія, яка реалізується у ОНУ ім. І.І. Мечникова є затребуваною, конструктивною, збалансованою і має гарні перспективи розвитку та інтернаціоналізації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами під час реалізації ОП є тісна співпраця з стейкхолдерами; інноваційність окремих обов'язкових ОК (наприклад, ОК6 Геостратегування і геопланування є дуже актуальним і цікавим для здобувачів ВО та потенційних роботодавців, оскільки сприяє формуванню конкурентного фахівця, здатного вирішувати нагальні проблеми регіонального розвитку та просторового планування в контексті децентралізації), логічне і доступне висвітлення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в розрізі окремих ОК на веб-сторінці ГГФ. Також до сильних сторін варто віднести наявність потужної бібліотеки (бл. 4 млн. прим.), її електронних сервісів віддаленого доступу до послуг бібліотеки. ЗВО має сформовану культуру якості та дієву багаторівневу систему внутрішнього забезпечення якості освіти, що дозволяє вчасно виявляти недоліки та реагувати на них. Роботодавці залучені до процедур забезпечення якості ОП як надійні партнери та приділяють велику увагу розвитку програми. Вся необхідна інформація розміщена на офіційному веб-сайті ЗВО, включно з Проектом змін ОП 2024 року, каналом зворотного зв'язку для отримання зауважень і пропозицій від стейкхолдерів, повна інформація про ОК: НП, РП та силабуси дисциплін. Учасники освітнього процесу добре ознайомлені зі змістом цих документів та дотримуються їх при реалізації ОП. Позитивними практиками під час реалізації ОП є можливість для здобувачів ВО поєднувати навчання та дослідження, їх залучення до науково-дослідної тематики кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру, застосування інноваційних, діяльнісних методів у межах окремих ОК (наприклад, імітаційного моделювання, сценарного аналізу, проєктування, кейсово-ситуативного методу, аутотренінгу при вивченні ОК2, ОК6), інформаційна підтримка студентів щодо змісту, порядку оцінювання у межах окремих ОК (зокрема, ОК2), наявність у вільному доступі нормативної бази, що регламентує механізми проведення контрольних заходів, критерії оцінювання, процедуру оскарження результатів навчання, вирішення конфліктних ситуацій; збалансоване і обґрунтоване поєднання іспитів і заліків як у межах ОП, так і за окремими семестрами; використання накопичувальної системи для ОК, вивчення яких завершується заліком; різноманітні форми підвищення кваліфікації за фахом; чіткі процедури відбору НПП на конкурсній основі; працююча система стимулювання професійного розвитку НПП; широке коло наукових, освітніх, виробничих зв'язків геолого-географічного факультету з іншими освітніми і виробничими установами; відкритість роботодавців до співпраці. Також, позитивними практиками є своєчасна, всебічна та прозора підтримка здобувачів ВО, які навчаються за даною ОП, у складних життєвих обставинах та функціонування дисконтної системи з картою «МечниковКарт». Здобувачі ВО безпосередньо та через органи студентського самоврядування долучаються до процедури моніторингу та перегляду ОП, зокрема, проводять власні опитування студентів щодо задоволеності якістю викладання НПП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Варто посилити регіональний контекст ОП. Рекомендується: чіткіше вказати на який регіон орієнтується ОП, які саме проблеми тут найгостріші, як саме сприятиме їх вирішенню реалізація ОПП. Забезпечення ПРН-6,10,14 обов'язковими ОК вимагає поліпшення. Не всі із обов'язкових ОК згідно матриці відповідності ОПП забезпечують належне досягнення ПРН. Рекомендується: розглянути можливість включення до НП ОПП ОК, які передбачають оволодіння здобувачами ВО географічним моделюванням, математичними методами в географії, інформаційними технологіями, ГІС і ДЗЗ. Професійно-наукова і Науково-дослідна (переддипломна) практики, значною мірою, дублюються. Рекомендується: переддипломну практику залишити в ОПП, а Професійно-наукову замінити на виробничу і проводити в організаціях та установах стейкхолдерів, зокрема, роботодавців, тим самим ширше залучаючи їх до участі в освітньому процесі. Існують певні розбіжності щодо термінів проведення практик на сайті геолого-географічного факультету, в ОПП, НП РП практик. Рекомендується: визначитись із змістом, послідовністю практик в ОП, впорядкувати та узгодити між собою інформацію щодо практик на веб-сайті геолого-географічного факультету, в НП, структурно-логічній схемі ОПП, РП практик. Слабкими сторонами програми також є встановлення мінімального балу для вступу на рівні 100 балів, переведення результату за іспит з 100-бальної шкали оцінювання до 200-бальної шкали результатів іспиту шляхом додавання до результату тестової роботи 100 балів і невизначеність цієї процедури у нормативних документах ЗВО, проведення усіх вступних іспитів на факультеті в один день і час. Рекомендується: переглянути мінімальний бал для вступу за умови унормування існуючої методики або змінити методику обрахунку вступного рейтингового балу з фахового іспиту, наприклад, орієнтуючись на шкалу НМТ/ЗНО/ЄВІ, оприлюднювати на сайті ЗВО графік консультацій перед вступними іспитами, розглянути можливість розведення у часі іспитів за близькими щодо предметної області спеціальностями, ретельніше ставитися до змісту програми вступного іспиту, організувати повідомлення абітурієнту результатів вступного іспиту. На аудиторних заняттях здобувачів ВО не інформують про можливість неформальної освіти згідно з відповідним Положенням ЗВО. Рекомендується: популяризувати неформальну освіту, передбачити у РП варіанти і можливості зарахування результатів навчання у неформальній освіті. Необґрунтоване використання однакових методів для досягнення різнотипових ПРН, зокрема, за ОК6. Лекція, пояснення, ілюстрування, тематичне реферування є доречними для формування ПРН-5,8, але недостатніми для формування ПРН-10. Рекомендується: НПП ретельніше підбирати методи під конкретні ПРН, визначати реальність досягнення кожного ПРН у межах ОК. Оновлення НПП змісту РП на основі наукових досягнень і сучасних практик здійснюється, переважно, оновленням списку рекомендованої літератури. Рекомендується: посилити оновлення змісту РП, рекомендованих джерел на основі власних наукових досягнень

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Акредитована освітньо-професійна програма має чітко сформульовані мету та цілі, які відповідають місії та стратегії, задекларованим у Стратегічних пріоритетах розвитку Одеського національного університету імені І.І. Мечникова на 2020-2025 роки (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/strategyonu.pdf>). Метою ОПП є підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних здійснювати дослідження природно-і суспільно-територіальних складових ландшафтно-оболонки Землі, вирішувати складні задачі дослідницького та інноваційного характеру, проводити проектну, виробничо-технологічну діяльність у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку та планування територій. Згідно Стратегічних пріоритетів розвитку, місією ЗВО є надання високоякісних освітніх послуг, здійснення сучасних наукових досліджень та просування гуманістичних цінностей у регіональному, національному та європейському просторі. Стратегічною метою Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (далі - ОНУ) є створення привабливого людиноцентричного освітнього і наукового середовища через розвиток власного потенціалу, досягнення лідерства у регіоні та міжнародне визнання для здійснення підготовки конкурентоспроможних, інноваційно орієнтованих фахівців і високоякісного наукового продукту. Стратегічними пріоритетами є: інноваційна освітня діяльність, що відповідає європейським стандартам якості, синергійний розвиток фундаментальних і прикладних досліджень та запровадження інновацій на основі новітніх досягнень сучасної науки, інтернаціоналізація діяльності, ефективна економічна політика, сучасна структура та інфраструктура, комфортні умови для освітньої та наукової діяльності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час формулювання цілей освітньої програми та програмних результатів навчання враховувались позиції та потреби усіх заінтересованих сторін. Так, зокрема, побажання здобувачів ВО висловлювались ними на засіданнях робочої групи під час оновлення ОПП, засіданнях кафедр та ради геолого-географічного факультету. Наприклад, здобувачі ВО на засіданні робочої групи 15.11.2021 р. запропонували додати до переліку вибіркових дисциплін ОК, максимально орієнтовані на вивчення географії країн світу, зокрема, європейських країн – Географія країн ЄС, Політична географія (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggfoop/106mag/protokoli_106_Geografia_magistr.pdf). В ОНУ ім. І.І. Мечникова регулярно проводяться опитування здобувачів ВО щодо якості освітньої програми. Зокрема, під час опитування, проведеного в II сем. 2022-23 н.р. 87,1% здобувачів ВО підтвердили достатність обсягу практичної підготовки, 89,2% відзначили відсутність порушення логіки викладання дисциплін, 91,2% опитаних здобувачів вказали на відсутність дублювання змісту навчального матеріалу навчальних дисциплін. Здобувачі ВО в процесі опитування запропонували удосконалити індивідуальні траєкторії навчання. Зокрема, доповнити освітню програму педагогічними, психологічними дисциплінами (Інноваційні методи в географії, Адміністративно-територіальний устрій країни та регіонів, Поведінкова географія). А також збільшити кількість практичних занять і посилити теоретичну підготовку з дисциплін професійного спрямування (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/Analit_zvit_anketuvanya_magistr_106_Geografia_2sem_2023.pdf). Роботодавці теж долучаються до визначення цілей та ПРН освітньої програми. Зокрема, на засіданні робочої групи по оновленню ОПП 15.11.2021 р. заступник директора Департаменту управління професійної та вищої освіти, молодіжної політики та організаційно-документального забезпечення запропонувала регіональний контекст ОПП. Як результат – до переліку обов'язкових ОК ОПП додано ОК Проблеми регіонального розвитку, Природоохоронне право і ОВД, а також уточнено можливість по проходженню виробничих практик здобувачами ВО. До формулювання цілей та ПРН освітньої програми долучаються й представники академічної спільноти. Зокрема, під час рецензування проекту ОПП. Так у 2022 р. схвальні рецензії на проект ОПП надали декан географічного факультету КНУ ім. Тараса Шевченка, який відмітив, що ОПП орієнтована на підготовку висококваліфікованих фахівців-географів і відрізняється від інших аналогічних ОПП врахуванням особливостей географії як науки, що займає фундаментальне місце серед інших природничих наук (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggfoop/106mag/resenzia_106_Geografia_magistr_Zapotoskii_S_P.pdf) та декан географічного факультету ЧНУ ім. Юрія Федьковича (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf-oop/106mag/resenzia_106_Geografia_magistr_Zaiachyk_M_D.pdf).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності. Останнім часом акценти в географічних дослідженнях як у нашій державі, так і за кордоном, зміщуються в бік природничих та суспільно-географічних досліджень. ОПП враховує цю тенденцію. Тенденції розвитку спеціальності відображені у загальних та фахових компетентностях, ПРН ОПП. Наприклад, вміння аналізувати та проводити моніторинг, розробляти, впроваджувати плани, програми регіонального розвитку, здійснювати комплексну оцінку і прогнозувати території та регіонів. При визначенні цілей та ПРН ОПП враховувались і вимоги ринку праці. У Відомостях СО стверджується, що розробці проекту ОПП 2022 р. передував моніторинг ринку праці фахівців-географів для подальшого працевлаштування на посади у підрозділах державних та приватних установ, на підприємствах та в організаціях. На кон'юнктуру ринку суттєво вплинула адміністративно-територіальна реформа в Україні. В ОПП враховано потреби ринку праці, зокрема, наявність у випускника комплексного світогляду, аналітичного мислення, здатності до практичної діяльності із застосуванням сучасних технологій та методик. Галузевий контекст в ОПП загалом врахований, відповідність галузі знань 10 Природничі науки забезпечена фокусом ОПП, переліком фахових компетентностей ОПП (СК-1-3, 6,7). Врахування галузевого контексту передбачають ПРН-1,4,6,8. В ОПП в табл. 6 Програмні компетентності в одному стовпчику використовуються термін фахові компетенції (ФК), а в їх розшифровці і у матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП – СК. Рекомендується впорядкувати таблиці ОПП. Врахування регіонального контексту в ОПП забезпечується вивчення інтересів і побажань стейкхолдерів, а також залученістю НПП, що викладають на ОП, до розробки регіональних програм розвитку туристичних дестинацій, схеми перспективного розвитку курорту «Куяльник», виконання держбюджетних тем. Проте з назви жодного з обов'язкових ОК в ОПП не зрозуміло для якого саме регіону враховується регіональний контекст? Північне Причорномор'я – дуже цікавий і важливий регіон. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова має давні і визначні традиції підготовки наукових кадрів для регіону і проведення наукових досліджень. Рекомендується ЗВО: чіткіше вказати на який регіон орієнтується ОП, які саме проблеми є найгострішими для регіону, як саме сприятиме їх вирішенню реалізація ОПП. Під час розробки та реалізації ОПП використано досвід провідних українських та закордонних ЗВО. Так, зокрема, з аналогічних програм ХНУ ім. В.Н. Каразіна і ЛНУ ім. Івана Франка впроваджено підхід до підготовки широко ерудованих фахівців, здатних аналізувати географічні процеси і явища комплексно. Із зарубіжними програмами, що реалізуються у провідних університетах Словаччини, Польщі, Німеччини, узгоджені ПРН в контексті володінні знаннями щодо функціонування географічного середовища, здатності аналізувати та інтерпретувати природні, економічні та соціальні явища.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати

навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 106 Географія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти затверджений Наказом МОН України № 519 від 15.11.2021 р. ОПП в редакції 2022 р. вже враховує вимоги Стандарту. В розрізі окремих ПРН, визначених Стандартом, ситуація наступна: ПРН-1,2,3,4,5,7,8,9,11,12,13,15 належним чином забезпечуються наявними в НП обов'язковими ОК. Забезпечення ПРН-6,10,14 вимагає певного поліпшення. Зокрема, ПРН-6 передбачає застосування сучасних моделей та інформаційних технологій для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, ПРН-10 – застосування геоінформаційних технологій, створення та дослідження моделей природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем, визначення можливостей та меж їх застосування, ПРН-14 – застосування науково-методичних основ та стандартів в області геоінформаційних технологій, навичок використання програмних засобів і роботи в комп'ютерних мережах, створення баз даних і використання Інтернет-технологій в географії. Рекомендується: для підвищення рівня досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 106 Географія та другим (магістерським) рівнем вищої освіти, розглянути можливість включення до НП ОПП ОК, які передбачають оволодіння здобувачами ВО географічним моделюванням, математичними методами в географії, інформаційними технологіями, в т.ч. ГІС і ДЗЗ. Такі ОК є серед вибіркових дисциплін. Наприклад, ОК ГІС технології в географії, Системний аналіз в географії. Можливо варто якусь із цих ОК представити в блоці обов'язкових ОК. Сильною стороною ОПП за цим підкритерієм є інноваційність окремих обов'язкових ОК, що дозволяє максимально повно досягти окремих результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти. Це, наприклад, стосується ОК Геостратегування і геопланування і ПРН-4,5,8,13.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильними сторонами та позитивними практиками під час реалізації ОПП є тісна співпраця з стейкхолдерами не лише на етапі визначення цілей та програмних результатів навчання, проведення практик, рецензування проєктів ОПП, але й під час виконання держбюджетних та господарсько-договірних тем; інноваційність окремих обов'язкових ОК. Зокрема, ОК Геостратегування і геопланування є дуже актуальним і цікавим для здобувачів ВО та потенційних роботодавців, оскільки сприяє формуванню конкурентного фахівця, здатного вирішувати нагальні проблеми регіонального розвитку та просторового планування в контексті децентралізації. Крім того, впровадження цього ОК в освітній процес збільшує результативність та ефективність процесів навчання і наукових досліджень, забезпечує зростання якості вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

В ОПП недостатньо враховано регіональний контекст. Рекомендується ЗВО: чіткіше вказати на який регіон орієнтується ОП, які саме проблеми є найгострішими для регіону, як саме сприятиме їх вирішенню реалізація ОПП. Забезпечення ПРН-6,10,14 обов'язковими ОК вимагає певного поліпшення. ПРН-6 передбачає застосування сучасних моделей та інформаційних технологій для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку частково забезпечується (згідно матриці відповідності ОПП): ОК6 Геостратегування і геопланування, ОК7 Професійно-наукова практика, ОК9 Глобалізаційні виклики, ОК10 Природоохоронне право і оцінка впливу на довкілля (ОВД), ОК13 Науково-дослідна (переддипломна) практика. Можливість забезпечення цього ПРН ОК3 Педагогіка і психологія вищої школи, ОК5 Історія і методологія географічної науки сумнівна. В РП останнього з ОК на тему «Моделі і моделювання в географії» відводиться аж 2 год. ПРН-10 стосується застосування геоінформаційних технологій, створення та дослідження моделей природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем, визначення можливостей та меж їх застосування. Згідно матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП реалізується через: ОК6 Геостратегування і геопланування, ОК8 Кваліфікаційна робота магістра, ОК9 Глобалізаційні виклики, ОК10 Природоохоронне право і оцінка впливу на довкілля, ОК11, Проблеми регіонального розвитку, ОК12 Асистентська практика ЗВО, ОК13 Науково-дослідна (переддипломна) практика. Проте в РП ОК9, 10, 11 про ГІС не згадується, а ОК2 Цивільний захист та охорона праці в галузі, ОК3 Педагогіка і психологія вищої школи явно не забезпечують ПРН-10. Аналогічна ситуація із забезпеченням ПРН-14, який передбачає застосування науково-методичних основ та стандартів в області геоінформаційних технологій, навичок використання програмних засобів і роботи в комп'ютерних мережах, створення баз даних і використання Інтернет-технологій в географії. Згідно матриці відповідності досягнення цього ПРН забезпечується ОК6, 8 і 13. В РП цих ОК питання, присвячені застосуванню науково-методичних основ та стандартів в області ГІС-технологій, висвітлені не достатньо. На зустрічі з ЕГ здобувачі ВО повідомили, що частково з геоінформаційними системами вони працювали на практичних заняттях в межах ОК6 Геостратегування і геопланування. Рекомендується: для підвищення рівня досягнення результатів навчання, визначених стандартом ВО за спеціальністю 106 Географія та другим (магістерським) рівнем ВО розглянути можливість включення до НП ОПП ОК, які передбачають оволодіння здобувачами ВО географічним моделюванням, математичними методами в географії, інформаційними технологіями, в т.ч. ГІС і ДЗЗ. Такі ОК є серед вибіркових дисциплін. Наприклад, ГІС технології в географії, Системний аналіз в географії. Можливо варто якусь із цих дисциплін представити в блоці обов'язкових ОК. Або додати до НП ОПП якусь нову ОК, що забезпечить підвищення рівня досягнення ПРН-6,10,14.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП в контексті критерію 1 загалом відповідає рівню В. Це забезпечується формальною відповідністю всіх підкритеріїв, сильними сторонами та позитивними практиками реалізації програми (тісна співпраця зстейкхолдерами, інноваційність окремих обов'язкових ОК). Вказані вище недоліки (необхідність поліпшення забезпечення вимог Стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 Географія в розрізі окремих ПРН і глибшого врахування регіонального контексту) не знижують суттєво якість підготовки здобувачів ВО за ОПП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

На офіційному сайті Одеського національного університету імені І.І. Мечникова оприлюднені ОПП Географія другого (магістерського) рівня в редакції 2017 р. (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf-oor/106mag/OP%20106%20Географія%20магістри.pdf>) і 2022 р. (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf-oor/106mag/OP_106_geo_mag_2022_.pdf). Обсяг обох становить 90 кредитів ЄКТС. Це відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 Географія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, п. 5 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту». В т.ч. 29 кредитів ЄКТС (32,2%) припадає на дисципліни вільного вибору здобувачів ВО, що теж відповідає вимогам п.15) ч.1 статті 62 Закону України «Про вищу освіту».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОПП має чітку структуру, ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему підготовки фахівців за спеціальністю 106 Географія. В I семестрі здобувачі ВО вивчають наступні ОК: Іноземна мова (за професійним спрямуванням), Цивільний захист та охорона праці в галузі, Педагогіка і психологія вищої школи, Історія і методологія географічної науки, Геостратегування і геопланування, Глобалізаційні виклики, а також 1 вибірковий ОК. Це створює підстави для продовження вивчення в II семестрі ОК: Іноземна мова (за професійним спрямуванням), Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі, Природоохоронне право і ОВД, Проблеми регіонального розвитку і 3 вибіркових ОК. Протягом першого року навчання здобувачі ВО проходять Асистентську практику у ЗВО та Професійно-наукову практику. В завершальному III семестрі здобувачі ВО вивчають 1 обов'язкову ОК – Іноземна мова (за професійним спрямуванням), 5 вибіркових ОК. Завершується підготовка магістрів Науково-дослідною (переддипломною) практикою і захистом кваліфікаційної роботи. Аналізуючи структурно-логічну схему ОПП слід відмітити, що зміст та структура ОПП загалом дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Детальніше можливості досягнення в розрізі окремих ПРН, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 106 Географія для другого (магістерського) рівня, детально проаналізовано в підкритерії 1.4. ПРН-1,2,3,4,5,7,8,9,11,12,13,15 належним чином забезпечуються наявними в НП обов'язковими ОК. Забезпечення ПРН-6,10,14 вимагає певного поліпшення. Зокрема, ПРН-6 передбачає застосування сучасних моделей та інформаційних технологій для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, ПРН-10 – застосування геоінформаційних технологій, створення та дослідження моделей природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем, визначення можливостей та меж їх застосування, ПРН-14 – застосування науково-методичних основ та стандартів в області геоінформаційних технологій, навичок використання програмних засобів і роботи в комп'ютерних мережах, створення баз даних і використання Інтернет-технологій в географії. Рекомендується: для підвищення рівня досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 106 Географія та другим (магістерським) рівнем вищої освіти розглянути можливість включення до НП ОПП ОК, які передбачають оволодіння здобувачами ВО географічним моделюванням, математичними методами в географії, інформаційними технологіями, в т.ч. ГІС і ДЗЗ. Такі ОК є серед вибіркових дисциплін. Наприклад, ОК ГІС технології в географії, Системний аналіз в географії. Можливо варто якусь із цих ОК представити в блоці обов'язкових ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 106 Географія для другого (магістерського) рівня передбачає наступний теоретичний зміст предметної області: основні теорії та концепції територіальної (геопросторової) організації географічної оболонки Землі, природні і соціально-економічні закономірності її формування та функціонування. Зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності 106 Географія з чітко вираженою орієнтацією на комплексному аналізі природних та суспільних процесів у системі природа-суспільство-людина в контексті сталого розвитку. Відповідність предметній області в змісті ОПП забезпечується такими ОК: обов'язкові ОК – Історія і методологія географічної науки, Геостратегування і геопланування, Глобалізаційні виклики, Природоохоронне право і оцінка впливу на довкілля (ОВД), Проблеми регіонального розвитку і вибіркові ОК – Політична географія, Теорія природничої географії, Географія країн ЄС, ГІС технології в географії, Системний аналіз в географії, Демографія та етнічна географія світу, Географічні засади стратегічного розвитку регіонів України тощо. Інші обов'язкові ОК з НП ОПП потрібні для формування загальних компетентностей. А саме: Іноземна мова (за професійним спрямуванням), Цивільний захист та охорона праці, Педагогіка і психологія вищої школи, Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі. Також дуже важливими для формування кваліфікованого фахівця-географа є практики: Професійно-наукова практика, Асистентська практика у ЗВО, Науково-дослідна (переддипломна) практика. Згідно п. 3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf), для обов'язкових освітніх компонентів мають бути розроблені робоча програма навчальної дисципліни та силабус, для вибіркових освітніх компонентів, до реалізації вибору здобувачем вищої освіти, мають бути робоча програма навчальної дисципліни та/або силабус, у разі вибору – мають бути наявними обидва документи. Програми та силабуси доступні на вкладці Навчальні матеріали на веб-сторінці Геолого-географічного факультету (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Право на індивідуальний вибір навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством (п. 15 ч. 1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту»), регламентується Положенням про порядок реалізації здобувачами ВО права на вільний вибір навчальних дисциплін в ОНУ імені І.І. Мечникова (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polz-gravaabitur.pdf>). Згідно п. 2.1 Положення у ЗВО використовуються різноманітні шляхи реалізації цього права: вибір з варіативного складника ОП, на якій навчається здобувач, спеціалізованого блоку дисциплін; вибір кількох дисциплін із блоку дисциплін; вибір однієї ВД із переліку, що складається з кількох дисциплін, що пропонується на семестр; вибір окремих дисциплін з вибіркової частини НП обраної або іншої ОП того ж освітнього рівня та спеціалізованого блоку дисциплін у межах обраної або іншої ОП; вибір окремих дисциплін із обов'язкової або вибіркової частини НП іншої ОП того ж освітнього рівня; вибір спеціалізованого пакету дисциплін із вибіркової частини НП того ж освітнього рівня, але іншої спеціальності; вибір спеціалізованого пакету дисциплін із НП іншої ОП та іншого освітнього рівня; вибір окремих дисциплін із вибіркового блоку або блоку обов'язкових дисциплін іншої ОП іншого освітнього рівня; вибір навчальних дисциплін в іншому ЗВО-партнері за умови реалізації здобувачем ВО права на академічну мобільність або навчання за програмами подвійного диплома. Процедура вибору здійснюється за алгоритмом, визначеним в п. 4 вищезгаданого Положення. На сайті ЗВО розміщується для ознайомлення здобувачів ВО перелік ВД і їх описів. Деканат факультету, куратори організують ознайомлення здобувачів ВО з порядком, термінами, особливостями формування груп для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору. П. 4.2 Положення передбачає, що здобувачі ВО здійснюють в деканаті факультету запис на вивчення ВД після зарахування до Університету. Терміни проведення вибору зазначені у п. 4.2 Положення: до 15.03 попереднього навчального року, якщо вивчення ВД розпочинається в I або II семестрі I навчального року, то запис здійснюється до 15.09 цього навчального року. Згідно п. 4.4, запис на ВД здійснюється на підставі написаної здобувачем ВО заяви на ім'я декана факультету, в якій вказується обраний блок ВД або перелік ВД. Протягом 2 тижнів після написання заяви здобувачі ВО мають право корегувати перелік ВД, змінюючи їх через подання відповідної заяви до деканату (п. 4.5 Положення). Аналіз інпланів здобувачів ВО (див. додаткові документи на запит ЕГ п. 1) показав, що вони пішли шляхом вибору окремих ВД з 4 перших блоків ВД із 9 пропонуванних ЗВО блоків ВД. Під час спілкування з ЕГ здобувачі ВО продемонстрували хорошу обізнаність щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема, через індивідуальний вибір дисциплін і підтвердили, що ОНУ ім. І.І. Мечникова забезпечив їм можливість сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОПП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів ВО. Зокрема, в ОПП є Професійно-наукова практика у I сем., Асистентська практика у ЗВО у II сем., Науково-дослідна (переддипломна) практика у III сем. Всі вони мають обсяг по 6 кред. ЄКТС. Метою професійно-наукової практики, згідно РП, є оволодінням професійним досвідом у самостійному дослідженні актуальної наукової проблеми, розширення наукового світогляду, закріплення навичок планування, збору, аналізу, систематизації й узагальнення географічної інформації з установленням взаємозв'язків,

пошуком закономірностей та перевіркою достовірності отриманих результатів за темою кваліфікаційної роботи спираючись на теоретико-методологічні підходи і методики географічних наук. Науково-дослідницька практика спрямована на узагальнення і вдосконалення здобутих знань, практичних умінь та навичок; формування професійних компетентностей через: знання основних положень методології наукового дослідження та умінь їх застосувати на практиці; умінь застосовувати сучасні методи збору, обробки та аналізу наукової інформації; умінь узагальнювати отримані результати у вигляді звітів, тез доповідей чи статей; оволодіння професійним досвідом; готовність до самостійної трудової діяльності. Метою асистентської практики у ЗВО є формування комплексу знань, умінь, навичок, необхідних для розробки та проведення всіх видів занять у ЗВО на основі застосування методів, засобів навчання і контролю та новітніх педагогічних технологій навчання у навчальному процесі у вищій школі. Під час спілкування з ЕГ здобувачі ВО проінформували, що практики відбувалися на кафедрах ЗВО і під час практик студенти займались, переважно, науковою роботою (збором та обробкою матеріалів, написанням тез доповідей тощо). Судячи з РП не зрозуміло в чому конкретно полягає відмінність між Професійно-науковою і Науково-дослідною (переддипломною) практикою. На думку ЕГ, вони значною мірою, дублюються. Навіть обов'язкові завдання в цих практиках ідентичні – дослідження стану вивченості наукової проблеми за темою кваліфікаційної роботи; написання огляду літературних джерел; підготовка до друку матеріалів дослідження (фахової статті, тез доповідей, запиту на грант тощо). Рекомендується: переддипломну практику залишити в ОПП і НП, а Професійно-наукову – замінити на виробничу і проводити в організаціях та установах стейкхолдерів, зокрема, роботодавців, тим самим ширше залучаючи їх до участі в освітньому процесі. У вкладці Перелік обов'язкових дисциплін для студентів геолого-географічного факультету неправильно вказані семестри практик: Науково-дослідна (переддипломна) практика відбувається в II семестрі, а Асистентська практика у ЗВО – у III семестрі. Натомість у робочих програмах практик – відповідно III і II семестри. Рекомендується: впорядкувати інформацію на веб-сайті геолого-географічного факультету, узгодивши її із робочими програмами практик.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОПП передбачає формування у здобувачів ВО soft skills. У Відомостях СО сказано, що зміст та наповнення усіх ОК програми, певною мірою, сприяє розвитку таких соціальних навичок: комунікативні здібності, культура мовлення, дисциплінованість, пунктуальність, усне ділове та наукове спілкування; усна, письмова та графічна презентація матеріалів. Також soft skills розвивають практики. Зокрема, під час асистентської практики здобувачі ВО вчать публічно виступати, спілкуватись з іншими з дотриманням етичних норм, критично ставитись до себе, планувати та управляти часом, розвивають лідерські якості; під час науково-дослідної практики – критично мислити, застосовувати творчий підхід до вирішення поставлених завдань, працювати в команді, організовувати власну діяльність. Участь здобувачів ВО в конференціях, наукових та інших факультетських та університетських заходах сприяє розвитку вмінь презентувати та обговорювати з фахівцями та широкою аудиторією результатів власних наукових досліджень державною та іноземною мовами, захищати свої світоглядні позиції. Перелік soft skills, яких набувають здобувачі ВО в процесі навчання на ОПП, є досить значним, проте, певною мірою, співпадає із переліком окремих загальних і спеціальних компетентностей ОПП (ЗК-5,6, СК-8). Рекомендується: розширювати спектр soft skills, насамперед, тих, що дають змогу випускникам ОПП досягати успіху в професійній кар'єрі та громадському житті: ініціативність, лідерство, емоційний інтелект, креативність, стресостійкість, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, а також розвивати інституційну політику ЗВО в контексті формування цих навичок у здобувачів ВО та НПП, що викладають на ОП. Для цього необхідно проводити різноманітні позааудиторні заходи, активніше розвивати академічну мобільність, особливо, зовнішню, ширше використовувати можливості неформальної освіти.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Фактичне навантаження здобувачів у ЗВО регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>). Зокрема, згідно п. 5.1 Положення, навчальний день – складова частина навчального часу студента тривалістю не більше 9 академічних годин, із них не більше 6 год. аудиторного часу та 3 год. для самостійної роботи. Обсяг освітньої програми становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам п. 5.2 вищезгаданого Положення. На обов'язкові ОК в ОПП припадає 61 кред. ЄКТС (68%), на вибіркові – 29 кредитів ЄКТС (32%), на практики – 18 кред. ЄКТС, на виконання кваліфікаційної роботи – 6 кред. ЄКТС. Кількість аудиторних годин – не більше 1/3 загального обсягу ОК. Згідно Відомостей СО, відносно до загального обсягу ОПП, з врахуванням практичної підготовки та виконання кваліфікаційної роботи, частка аудиторного навантаження складає 21,5%, самостійної роботи – 78,5%. Денне аудиторне навантаження здобувачів ВО не перевищує 6 год. Під час спілкування з ЕГ здобувачі ВО повідомили, що

скарги на перевантаженість у них відсутні. Тому можна зробити висновок, що такий обсяг ОПП та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, дозволяє досягти цілей та ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Логічна, продумана і впорядкована послідовність ОК в межах ОПП дозволяє здобувачам ВО отримати ґрунтовну фахову підготовку. ЗВО не просто забезпечено можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема, через індивідуальний вибір здобувачами ВО навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством, але й запропоновано широкий перелік варіантів для реалізації такої можливості: вибір з варіативного складника ОП, на якій навчається здобувач, спеціалізованого блоку дисциплін; вибір кількох дисциплін із блоку дисциплін; вибір однієї ВД із переліку, що складається з кількох дисциплін, що пропонується на семестр; вибір окремих дисциплін з вибіркової частини НП обраної або іншої ОП того ж освітнього рівня та спеціалізованого блоку дисциплін у межах обраної або іншої ОП; вибір окремих дисциплін із обов'язкової або вибіркової частини НП іншої ОП того ж освітнього рівня; вибір спеціалізованого пакету дисциплін із вибіркової частини НП того ж освітнього рівня, але іншої спеціальності; вибір спеціалізованого пакету дисциплін із НП іншої ОП та іншого освітнього рівня; вибір окремих дисциплін із вибіркового блоку або блоку обов'язкових дисциплін іншої ОП іншого освітнього рівня; вибір навчальних дисциплін в іншому ЗВО-партнері за умови реалізації здобувачем ВО права на академічну мобільність або навчання за програмами подвійного диплому.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Судячи з РП не зрозуміло в чому конкретно полягає відмінність між Професійно-науковою і Науково-дослідною (переддипломною) практикою. На думку ЕГ вони, значною мірою, дублюються. Навіть обов'язкові завдання в цих практиках ідентичні – дослідження стану вивченості наукової проблеми за темою кваліфікаційної роботи; написання огляду літературних джерел; підготовка до друку матеріалів дослідження (фахової статті, тез доповідей, запиту на грант тощо). Рекомендується: Науково-дослідну (переддипломну) практику залишити в ОПП і НП, а Професійно-наукову – замінити на виробничу і проводити в організаціях та установах стейкхолдерів, зокрема, роботодавців, тим самим ширше залучаючи їх до участі в освітньому процесі. У вкладці Перелік обов'язкових дисциплін для студентів геолого-географічного факультету неправильно вказані семестри практик: Науково-дослідна (переддипломна) практика відбувається в II семестрі, а Асистентська практика у ЗВО – у III семестрі. Натомість у робочих програмах практик – відповідно III і II семестри. В НП – Науково-дослідна (переддипломна) практику – у II семестрі, а Асистентська практика у ЗВО – в III семестрі. Крім того в ОПП та НП дана практика називається «Асистентська практика ЗВО», можливо пропущений прийменник «у». Згідно з структурно-логічною схемою ОПП Асистентська практика у ЗВО і Професійно-наукова практика передбачені у II семестрі, за результатами вивчення ОК у I і II семестрах, а Науково-дослідна (переддипломна) практика - у III семестрі. Згідно НП Професійно-наукова практика відбувається у I семестрі протягом III-VI тижнів навчання. Яким чином ця практика може забезпечити закріплення та перевірку набуття знань та вмінь, досягнення результатів навчання, отриманих при вивченні ОК у I та II семестрах? Рекомендується: визначатись із змістом, послідовністю практик в освітній програмі, впорядкувати та узгодити між собою інформацію щодо практик на веб-сайті геолого-географічного факультету, в НП, структурно-логічній схемі ОПП, РП практик. Перелік soft skills, яких набувають здобувачі ВО в процесі навчання на ОПП, є досить значним, проте, певною мірою, співпадає із переліком окремих загальних і спеціальних компетентностей ОПП (ЗК-5,6, СК-8). Рекомендується: розширювати спектр soft skills, насамперед, тих, що дають змогу випускникам ОПП досягати успіху в професійній кар'єрі та громадському житті: ініціативність, лідерство, креативність, стресостійкість, гнучкість, толерантність, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, а також розвивати інституційну політику ЗВО в контексті формування цих навичок у здобувачів ВО та НПП, що викладають на ОП. Для цього необхідно проводити різноманітні позааудиторні заходи, зокрема, майстер-класи, воркшопи, зустрічі з успішними випускниками ОП, провести опитування стейкхолдерів, особливо представників роботодавців, про те, які саме soft skills вони хотіли б бачити у випускників ОПП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ дійшла висновку про: повну відповідність акредитованої освітньо-професійної програми за підкритеріями: 2.1, оскільки обсяг ОПП та окремих ОК (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та Стандарту вищої освіти; 2.3 – зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності 106 Географія з чітко вираженою орієнтацією на комплексному аналізі природних та суспільних процесів у системі природа-суспільство-людина в контексті сталого розвитку); 2.4 – структура ОПП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії з використанням різноманітних шляхів реалізації цього права; 2.7, оскільки професійний стандарт відсутній; 2.8 – обсяг ОПП та окремих ОК (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів ВО, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання); 2.9, оскільки підготовка здобувачів ВО за дуальною формою не здійснюється за ОПП; відповідність у значному ступені підкритеріям: 2.2 – зміст та структура ОП загально дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН, хоча можливості досягнення в розрізі окремих ПРН, зокрема ПРН-6,10,14 потребують певного поліпшення; 2.5 – ОПП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів ВО, хоча РП Професійно-наукової та Науково-дослідної (переддипломної) практик, значною мірою, дублюються, навіть обов'язкові завдання в цих практиках ідентичні, а також в структурно-логічній схемі ОПП, НП та на вкладці Перелік обов'язкових дисциплін для студентів геолого-географічного факультету терміни проведення практик відрізняються; 2.6. – ОПП передбачає формування у здобувачів ВО soft skills, проте вони, певною мірою, співпадають із переліком окремих загальних і спеціальних компетентностей ОПП (ЗК-5,6, СК-8). Зроблені зауваження не знижують суттєво якість підготовки здобувачів ВО за ОПП та можуть бути усунені протягом року, а тому ЕГ дійшла висновку про відповідність ОПП рівню В за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Результати роботи експертної групи дають підстави стверджувати, що правила прийому на навчання за ОП Географія є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень і відповідають Умовам прийому на навчання до ЗВО у 2023 році, затверджених МОН України. Вони ухвалені на засіданні приймальної комісії ЗВО (21.04.2023 р., протокол № 4), затверджені на засіданні Вченої Ради ЗВО (25.04.2023 р., протокол № 7) і оприлюднені на офіційному сайті ОНУ імені І. І. Мечникова у розділі Абітурієнт ОНУ імені І. І. Мечникова (<http://vstup.onu.edu.ua/vstupna-kampaniia>). Також на зазначеному сайті представлена програма вступного іспиту і розклад вступних випробувань. Інформація, подана на сайті, є актуальною, зрозумілою і доступною, повною мірою розкриває умови вступу для абітурієнтів. Водночас у програмі вступного іспиту, у правилах прийому на навчання до ОНУ не наведений підхід до переведення 100-бальної шкали оцінювання у 200-бальну рейтингову шкалу. На сторінці геолого-географічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова також здійснена інформаційна підтримка вступників на ОП Географія у розділі Сторінка абітурієнта (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/abitur>). Щодо ОП, що акредитується, представлена інформація про Правила прийому до ОНУ імені І. І. Мечникова у 2023 році, перелік вступних випробувань, посилання на представлення у соціальних мережах геолого-географічного факультету.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Ознайомившись з правилами прийому на навчання до ОНУ імені І. І. Мечникова за ОП Географія, в результаті інтерв'ювання фокус-груп ЕГ встановила, що на думку здобувачів ВО 1-го року навчання і керівництва ЗВО програма вступного іспиту і вимоги до вступників сприяють набору вмотивованих студентів, які виявили належний рівень знань. Водночас мінімальний бал для вступу на ОП Географія встановлений на рівні 100 балів, що дозволяє абітурієнту дати всього одну правильну відповідь із 50 і стати студентом ОНУ імені І. І. Мечникова. Програма вступного іспиту з географії затверджена рішенням Вченої ради геолого-географічного факультету (протокол № 6 від 16.03.2023 р.) і головою приймальної комісії (06.04.2023 р.), оприлюднена на офіційному сайті ЗВО (http://vstup.onu.edu.ua/storage/files/vstupna_kompaniya/programy_rozklad_vstup_ispytiv/program_magistr/prog_vstup_106_geografiya_na_bazi_nkr6_nkr7_2023.pdf). Також посилання на програму вступного іспиту розміщено на сторінці геолого-географічного факультету, але лінк є некоректним і відображає при переході за ним вимоги до вступу на іншу спеціальність. У цілому програма вступного іспиту з географії відображає предметну область ОП, враховує її особливості. Зміст програми вступного іспиту розробляють члени Екзаменаційної комісії. Вступний іспит відбувається у тестовій формі за питаннями закритого типу з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих, що забезпечує повну об'єктивність екзаменаторів. Зміст програми вступного іспиту відповідає рівневі вхідних компетентностей і охоплює широку тематику від хімії з основами геохімії та загального землезнавства до теорії і методології географічної науки та краєзнавства відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 Географія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та нормативних дисциплін за ОКР бакалавр, про що запевнили експертну групу представники керівництва геолого-географічного факультету. Також у

змісті програми вступного іспиту за фахом на ОП Географія зустрічаються такі теми як Методика організації позакласної роботи з географії, Основи економічних знань, Спецкурс з проблем викладання географії у школі, які не відповідають теоретичному змісту предметної області, об'єктам вивчення та діяльності, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 106 Географія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Слід зазначити наявність в програмі вступного іспиту розділу Географія рідного краю, що на думку ЕГ має підкреслювати регіональні особливості ОП Географія, але за технічних помилок у цьому розділі представлений Карпато-Подільський регіон. Здобувачі ВО і члени Екзаменаційної комісії підтвердили відсутність «карпатських» питань у змісті питань іспиту. За підтвердженням керівництва ОНУ імені І. І. Мечникова значна увага приділяється розгляду мотиваційних листів (відповідно до Правил прийому не оцінюються), що теж підкреслює особливості освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ОНУ імені І. І. Мечникова запроваджена достатня нормативна база, чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Серед них Положення про порядок відрахування, переривання навчання, надання академічної відпустки, поновлення і переведення здобувачів ВО в ОНУ імені І. І. Мечникова (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-poryadok-virahuvannya_2022.pdf) (п. 6.9), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ОНУ імені І. І. Мечникова (затверджене Вченою радою ЗВО, протокол № 1 від 30.08.2022 р., наказ ректора № 51-02 від 31.08.2022 р.) (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf>) (п. 8), Положення про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності в ОНУ імені І. І. Мечникова (затверджене Вченою радою ЗВО, протокол № 4 від 17.12.2019 р., наказ ректора № 04-02 від 14.01.2020 р.) (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Polozhennya-kredity.pdf>). Перезарахування результатів навчання проводять на підставі порівняння навчальних планів. У разі неспівпадіння визначається відповідність їх компетентностям, визначеним в ОП, та стандарту ВО. Результати заносяться в ІНП здобувача ВО. За результатами зустрічей зі здобувачами ВО, керівництвом ЗВО ЕГ переконалась у тому, що студенти отримують інформацію щодо участі у програмах академічної мобільності на сайті ОНУ, фейсбук-сторінці, інстаграм-сторінці, на загальних зустрічах здобувачів ВО з представниками Еразмус-офісу. Випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності на момент проведення акредитаційної експертизи ОП Географія не зафіксовано.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, чітко прописані у Положенні про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ОНУ імені І. І. Мечникова (затверджено рішенням Вченої ради ОНУ, протокол № 8 від 30.06.2020 р., наказом ректора № 83-02 від 01.07.2020 р.) (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-neformal-osvita.pdf>). Згідно цього Положення, визнання результатів поширюється на всі ОК, як обов'язкові, так і вибіркові. Під час зустрічі зі здобувачами ВО за ОП Географія ЕГ дізналася, що інформацію про можливості здобуття неформальної освіти студенти від викладачів не отримують. У Відомостях СО констатується відсутність офіційних випадків впровадження практики зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. На практиці у межах ОП Географія відбувається становлення неформальної освіти. Зустріч у фокус-групі зі здобувачами ВО продемонструвала їх певну обізнаність і зацікавленість щодо неформальної освіти. Вони підтвердили зарахування геодемографічної роботи у межах ОК6 Геостратегування і геопланування у 2022-2023 н.р. У цьому семестрі здобувачі ВО 2 року навчання брали участь у конференції «Моделі міждисциплінарних та міжгалузевих освітніх та освітньо-наукових програм в умовах військового стану: виклики та варіанти впровадження», організованої ОНУ імені І. І. Мечникова з доповідями, отримали сертифікати, на основі яких отримують додаткові бали з дисципліни відповідно до тематики доповіді. В РП ОК2 Цивільний захист та охорона праці в галузі передбачені певні додаткові бали, які можна вважати передумовами впровадження неформальної освіти. РП інших дисциплін не передбачають можливості і умови зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. ЕГ уважає за доцільне передбачити у межах силабусів та РП можливості зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, і популяризувати неформальну освіту серед здобувачів ВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильними сторонами та позитивними практиками під час реалізації ОПП є добра наповненість сторінки абітурієнта актуальними інформаційними матеріалами (на офіційному сайті університету - правила прийому, контактні дані приймальної комісії факультету, програми і розклад іспитів, вартість контракту, заходи для абітурієнтів, рішення приймальної комісії, держзамовлення, рейтингові списки, на сайті факультету - історія і сучасний стан факультету, випускаючі кафедри, перелік документів, досвід практик, життя факультету, лінки на соціальні мережі, вимоги та критерії до оцінювання мотиваційного листа), її структурованість, зрозумілість, дружність до абітурієнта; наявність інформаційної підтримки вступників і на офіційному сайті геолого-географічного факультету; потужна інформаційна підтримка ЗВО в соціальних мережах щодо можливостей участі здобувачів ВО та НПП у програмах академічної мобільності, супровід оформлення документів на всіх етапах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недоліки за ОП відсутні. Але мають місце певні слабкі сторони. Встановлення мінімального балу для вступу на рівні 100 балів, переведення результату за іспит з 100-бальної шкали оцінювання до 200-бальної шкали результатів іспиту шляхом додавання до результату тестової роботи 100 балів і невизначеність цієї процедури у нормативних документах, відсутність рекламних матеріалів з ОП Географія на сайті геолого-географічного факультету, проведення усіх вступних іспитів на факультеті в один день і час, технічні неточності в програмі вступного іспиту, що впливають на зміст пропонованого матеріалу, загалом знижують враження про вступну кампанію. Рекомендується: переглянути мінімальний бал для вступу за умови унормування існуючої методики або змінити методику обрахунку вступного рейтингового балу з фахового іспиту, наприклад, орієнтуючись на шкалу НМТ/ ЗНО / ЄВІ, оприлюднювати на сайті ЗВО графік консультацій перед вступними іспитами, розглянути можливість розведення у часі іспитів за близькими щодо предметної області спеціальностями, ретельніше ставитися до змісту програми вступного іспиту, організувати повідомлення абітурієнту результатів вступного іспиту. За умови потужної інформаційної підтримки на ОП відсутня академічна мобільність здобувачів ВО. Рекомендується: активізувати розвиток внутрішньої академічної мобільності, наразі в онлайн-форматі. На аудиторних заняттях здобувачів ВО не інформують про можливість неформальної освіти відповідно до Положення. Рекомендується: продовжити роботу щодо популяризації неформальної освіти, передбачити у РП варіанти і можливості зарахування результатів навчання у неформальній освіті, зокрема, уведенням переліку безоплатних платформ з навчальними курсами.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП за критерієм 3 загалом відповідає акредитаційним вимогам за рівнем В, інноваційні практики відсутні. ОП цілком відповідає акредитаційним вимогам за підкритеріями 3.3, 3.4 у розрізі нормативної регламентованості. Недоліки відсутні, але дана ОП має за підкритеріями 3.1, 3.2 незначні слабкі сторони, які мають бути виправлені.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

В ЗВО функціонує Положення про організацію освітнього процесу (оновлене, 2022 р., https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf), згідно з яким (п. 2) освітній процес здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. НПП застосовують як традиційні методи (до прикладу, ОК11), так й інноваційні методики (до прикладу, ОК2). Форми та методи навчання і викладання, переважно, сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Аналіз табл. 3 Відомостей СО, ОП, РП ОК виявив ряд сумнівних позицій щодо застосування певних методів навчання для досягнення відповідних ПРН, наприклад, ПРН14. Так, застосування стандартів в області геоінформаційних технологій, навичок використання програмних засобів, створення бази даних забезпечується ОК6 Геостратегування та геопланування, ОК13 Науково-дослідна практика, ОК8 Кваліфікаційна робота магістра. При цьому серед матеріально-технічного забезпечення зазначене тільки мультимедійне обладнання, а для ОК13 взагалі МТЗ не потрібне. Серед зазначених методів навчання переважають розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрація, дискусійні заняття, що є недостатнім для формування ПРН14. Аналогічна ситуація спостерігається і з формуванням певних компетентностей, зокрема, СК3. ЕГ рекомендує переглянути зміст ОП і внести в обов'язкові дисципліни ВБ2, яка наразі є вибірковою. Незрозумілим є використання однотипових методів навчання для досягнення різнопланових ПРН5, ПРН6, ПРН8, ПРН10, ПРН13, ПРН14 у межах ОК6 (табл. 3). ЕГ рекомендує НПП ретельніше підбирати методи навчання для досягнення певних ПРН, а розробникам ОП

визначати реальність досягнення запланованих ПРН у межах конкретного ОК. Усі силабуси та РПНД є авторськими, форми та методи навчання і викладання, передбачені у них, в основному, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу і принципам академічної свободи. Застосування методів, що стимулюють пізнавальний інтерес, групових проєктів, пошуково-аналітичних методів є позитивною практикою для цього. Студенти під час анкетування висловили переважну задоволеність методами навчання на ОП Географія. Здобувачі ВО вільно обирають варіативну складову, тематику дипломної роботи та її керівника, траєкторію наукового розвитку. НПП зазначили, що принципи академічної свободи досягаються шляхом вибору методів навчання, змісту ОК на основі сучасних досягнень науки. ЕГ рекомендує більше залучати інноваційні методи навчання, наприклад, використання англійської мови під час освітнього процесу за окремими ОК, аналіз кейсів, діяльнісний підхід до проведення занять. У цілому, як денна, так і заочна форми навчання у межах ОП Географія відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 Географія для другого рівня ВО.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Зміст, цілі та ПРН, а також розподіл і система нарахування балів у межах окремих ОК за ОП Географія повідомляються здобувачам ВО на початку вивчення окремих курсів, оприлюднені у силабусах, РП, матеріалах гугл-класів з окремих ОК. Інформація доступна на сайті геолого-географічного факультету у розділі Навчальні матеріали (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsyplyny>). У зазначеному розділі також відображені графік організації освітнього процесу, розклади занять, сесій, програми практик та вимоги до кваліфікаційних робіт магістрів. Водночас не всі матеріали постійно оновлюються, зокрема, графік проведення підсумкової атестації за 2-ий семестр 2022-2023 н.р. За результатами спілкування ЕГ зі здобувачами ВО підтверджено своєчасність, відкритість та доступність усієї зазначеної інформації, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК. Навчально-методичні матеріали, авторами яких є викладачі ОП, що акредитується, розміщені у репозиторії ОНУ (<https://lib.onu.edu.ua/geologo-geograficheskij-fakultet/>) і наразі представлені відносно широко. Здобувачі можуть отримати індивідуальні консультації викладачів у Telegram або очно в університеті. Результати опитування здобувачів ВО (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/Analit_zvit_anketuvanya_magistr_106_Geografia_2sem_2023.pdf) свідчать про переважно задоволеність процесом інформування і презентації дисципліни на початку курсу (більше 90% оцінили на високий та добрий рівень). Таким чином, інформування щодо цілей, змісту та очікуваних ПРН є різностороннім та відповідає студентоцентрованому підходу.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Нерозривність процесів навчання, науково-дослідної роботи й практичного застосування результатів є одним із основних принципів освітньої діяльності, закладених до Статуту ОНУ (п. 2.2, <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>). Здобувачі ВО за ОП Географія мають змогу поєднувати навчання та дослідження шляхом участі у конференціях, написання випускної кваліфікаційної роботи магістра, залучення до науково-дослідницької тематики випускових кафедр. Також впровадження дослідницьких елементів спостерігається під час аудиторних занять, зокрема, участь у дискусіях, робота з періодикою та міжнародними базами даних. Як правило, стимулом до науково-дослідницької діяльності здобувачів є участь їх викладачів у вітчизняних і міжнародних проєктах відповідної тематики. Так, викладачі кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру залучають магістрантів своєї кафедри до виконання науково-дослідних тем, зокрема, НДР за кошти державного бюджету «Встановити масштаб і наслідки деградації чорноземів півдня України», госпдоговірна НДР «Ґрунтово-агрохімічне обстеження території землекористування ФГ «Гранат», у виконанні якої брала участь студентка, що навчається на ОП Географія (виконувала дослідження на стаціонарі, на дослідних ділянках). Відповідно ці здобувачі ВО мають і фахові публікації у співавторстві з керівниками. На інших кафедрах це реалізується набагато слабше, що віддзеркалюється і в науково-дослідній роботі студентів. ЕГ рекомендує посилити науково-дослідницьку роботу з магістрантами на всіх випускових кафедрах, на кафедрі географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру – залучати здобувачів до підготовки запитів на фінансування грантових проєктів. На факультеті функціонує чотири студентських наукових гуртки, але здобувачі ВО про них не згадали під час відповідей про науково-дослідницьку роботу. Участь у конференціях носить більш регулярний характер (додаткові документи на запит ЕГ, п. 2), але, переважно, це конференції, організовані ОНУ. ЕГ рекомендує активізувати участь студентів у міжнародних та всеукраїнських конференціях за межами ОНУ (за умов воєнного стану у дистанційному форматі).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Розробка РП терміном на 3 роки, щорічний її перегляд та перезатвердження передбачені у п. 3.6 Положення про організацію освітнього процесу (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf). Аналіз РП показав, що НПП оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних

практик у географічній галузі, переважно, шляхом рекомендації «свіжих» підручників, навчальних посібників, монографій (наприклад, до РП ОК11 Проблеми регіонального розвитку включені 3 джерела 2019 року видання, інші основні джерела не старіше за 10 років, суттєвий перелік лінків на електронні інформаційні ресурси), оновлення нормативної бази (наприклад, ОК4 Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі), оновлення питань для періодичного та підсумкового контролю (наприклад, ОК3 Педагогіка і психологія вищої школи), розширення списку рекомендованих джерел інформації періодичними статтями, зокрема, авторськими (наприклад, ОК2 Цивільний захист та охорона праці в галузі), надання лінків на офіційні сайти міжнародних організацій, програму ООН (до прикладу, ВБ9 Охорона навколишнього середовища). Переважна більшість дисциплін за предметною областю відповідають області наукових інтересів викладачів, які здійснюють освітній процес за цими ОК, тому ЕГ рекомендує посилити оновлення змісту РП, списку рекомендованих джерел інформації на основі власних наукових досягнень.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ОНУ імені І. І. Мечникова, яку координує відділ міжнародних зв'язків (<https://onu.edu.ua/uk/inter-depart>), Еразмус-офіс (<https://onu.edu.ua/uk/erasmus>). ОНУ є активним учасником програм академічної мобільності Erasmus+, проводить активне інформування в соціальних мережах, але в межах ОП Географія прикладів реалізації таких програм не було. Адміністрація, НПП, здобувачі ВО пояснюють це півторарічним терміном навчання в магістратурі, коли активним для академічної мобільності є тільки другий семестр та воєнним станом в країні. Викладачі більше використовують можливості академічної мобільності і закордонного стажування. Приклади такої участі ЕГ підтверджено під час зустрічей з фокус-групами та шляхом аналізу матеріалів (додаткові документи на запит ЕГ, п. 7). Активна співпраця з Університетом ім. Адама Міцкевича (Познань, Польща) у 2023 р., участь у міжнародних проектах (наприклад, Sectoral Training Program: Project Idea, Strategic Business Plan And Project Development Training «Let's Cycle At The Black Sea», 2021-2023 р.р.), проходження тренінгів (наприклад, On Being a Scientist Course by European Academy of Sciences and Research, 2021 р.), підвищення кваліфікації (наприклад, Pedagogical Excellence of Teacher in Biology, Ecology, Geography, Geology, Chemistry and Physics, 2020 р.). На практичних заняттях з окремих дисциплін (наприклад, ОК6 Геостратегування та геопланування, ОК) студенти працюють з сучасними відкритими міжнародними базами даних. Здобувачі ВО та НПП мають доступ до пошукових платформ Web of Science, East View, EBSCOhost, що також сприяє інтернаціоналізації діяльності ОНУ. ЕГ рекомендує ЗВО ширше залучати іноземних партнерів до читання гостьових лекцій, проведення воркшопів тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами та позитивними практиками під час реалізації ОПП є можливість здобувачів ВО поєднувати навчання та дослідження, їх залучення до науково-дослідної тематики кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру, застосування інноваційних (імітаційне моделювання, сценарний аналіз), діяльнісних (дослідницька складова, проектування, кейсово-ситуативний, аутотренінг) методів у межах окремих ОК (зокрема, ОК2, ОК6), інформаційна підтримка студентів щодо змісту, порядку оцінювання у межах окремих ОК (зокрема, ОК2 з можливістю отримання додаткових балів за бажанням здобувача ВО).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недоліки за ОП відсутні. Але мають місце певні слабкі сторони. Необґрунтоване використання однакових методів для досягнення різнотипових ПРН5, ПРН6, ПРН8, ПРН10, ПРН13, ПРН14, зокрема, за ОК6. Так, лекція, пояснення, ілюстрування, демонстрування, тематичне реферування є доречними для формування ПРН5, ПРН8, але є недостатніми для формування, зокрема, ПРН10. Неефективність запропонованих методів для досягнення ПРН 10, 14 у межах ОК6 (розповідь, пояснення, дискусійні заняття), ОК13 (самостійна пошуково-аналітична, науково дослідна робота без потреби у матеріально-технічному забезпеченні). При цьому відповідні ПРН досягаються за рахунок інших ОК, що у цілому визначається як слабка сторона. Рекомендується: НПП ретельніше підбирати методи під конкретні ПРН, а розробникам ОП переглянути зміст ОП і внести до обов'язкових ОК, які б ефективно забезпечували досягнення ПРН математико-геоінформаційної спрямованості відповідно до Стандарту ВО за спеціальністю 106 Географія для другого (магістерського) рівня вищої освіти, визначати реальність досягнення кожного ПРН у межах ОК у співпраці з викладачем, який залучатиметься до викладання певної ОК. Залучення здобувачів ВО до наукової діяльності відбувається епізодично і переважно в напрямках досліджень кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру. Рекомендується: посилити науково-дослідницьку роботу з магістрантами на всіх випускових кафедрах, активізувати участь у всеукраїнських і міжнародних конференціях поза межами ОНУ (під час воєнного стану у дистанційному форматі). Оновлення НПП змісту РП на основі наукових досягнень і сучасних практик здійснюється, переважно, шляхом оновлення списку рекомендованої літератури. Рекомендується: посилити оновлення змісту РП, списку рекомендованих джерел інформації на основі власних наукових досягнень. Інтернаціоналізація діяльності має у межах ОП однобічний характер з явним переважанням

стажувань НПП. Рекомендується: ширше залучати іноземних партнерів до читання гостьових лекцій, проведення воркшопів тощо, сприяти академічній мобільності здобувачів ВО.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП за критерієм 4 загалом відповідає акредитаційним вимогам за рівнем В, інноваційні практики відсутні. ОП цілком відповідає акредитаційним вимогам за підкритеріями 4.2, 4.3, 4.4. Недоліки відсутні, але дана ОП має за підкритеріями 4.1, 4.5 незначні слабкі сторони, які мають бути виправлені. Діюча нормативна база не порушується. Навчання і викладання за ОП дозволяють досягти запланованих результатів навчання.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи, процедура оцінювання висвітлені у п. 2.10. Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ (оновлена редакція 2022 р., https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf), Положенні про організацію і проведення контролю результатів здобувачів ВО ОНУ (оновлена редакція 2022 р., https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf), Положенні про проведення контрольних заходів з використанням технологій дистанційного навчання в ОНУ (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_kontrolnih_zahodiv_dyst_navchannya_2022.pdf). Атестацію також регламентує Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії (оновлена редакція 2022 р., https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/exam-komiss_2022.pdf). Положенням про ректорський контроль рівня знань здобувачів ВО в ОНУ (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_rektorskyi_kontrol_znan_2022.pdf) регламентується процедура визначення рівня залишкових знань, але при спілкуванні з фокус-групами було зазначено, що під час воєнного стану ректорські контролі не проводяться. Форми підсумкових контрольних заходів є чіткими та зрозумілими, висвітлені в ОП, НП, силабусах та РП. Між кількістю заліків та екзаменів спостерігається певний паритет у цілому за ОП. При цьому у 2-му семестрі переважають екзамени, а у 3-му семестрі – заліки, що збалансовує навантаження на студентів між семестрами. Форми поточного та періодичного контролів висвітлені у силабусах та РП. Наприклад, у РП ОК2 представлений їх зміст, вимоги до підготовки і допуску до іспиту, критерії оцінювання. З усіх дисциплін передбачена накопичувальна система нарахування балів. При цьому на залік окремі бали не виносяться (ОК1, ОК3, ОК10), працює виключно накопичувальна система упродовж семестру відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, що підтвердили НПП і студенти під час зустрічі з ЕГ. Екзаменаційні роботи відповідно до розподілу балів, представлених у РП, можуть оцінюватися від 10 (ОК5, ОК9) до 40 (ОК1) балів. Мінімальна кількість балів нормативними документами ОНУ не регламентується і визначається виключно викладачем. Критерії оцінювання здобувачів ВО дозволяють встановити досягнення результатів навчання для кожного ОК та ОП у цілому, але у силабусах і РП оприлюднені узагальнено. Наприклад, для ОК11 визначений розподіл балів за темами, при цьому критерії оцінювання наведені узагальнено у прив'язці до 4-рівневої шкали оцінювання за умови визначення заліку як форми підсумкового контролю за ОК. Під час спілкування з фокус групами встановлено, що на початку вивчення дисципліни здобувачі знайомляться з формами і критеріями оцінювання за оприлюдненими документами, викладачі роз'яснюють їх на першому занятті, чим досягається прозорість і зрозумілість.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

З метою атестації здобувачів ВО за ОП Географія передбачений захист кваліфікаційної роботи магістра, що повною мірою відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 Географія для другого (магістерського) рівня вищої освіти. В ОП (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf-oop/106mag/OP_106_geo_mag_2022_.pdf) передбачено на виконання й захист кваліфікаційної роботи (ОК8) 6,0 кредитів ЄКТС, що є позитивною рисою ОП і НП. Це забезпечує оптимальне навантаження на здобувача ВО. Тематика кваліфікаційних робіт магістрів доволі широка, охоплює різноманітні предметні аспекти спеціальності Географія. ЕГ визначила, що здобувачі ВО обізнані з тематикою кваліфікаційних робіт, вибір яких здійснювався на засадах студентоцентрованого підходу під час професійно-наукової практики, по завершенню якої тематика закріплюється за студентом. Передумовами якісного виконання кваліфікаційної роботи є професійно-наукова практика (ОК7) та науково-дослідна (переддипломна)

практика (ОК13). Вимоги до написання кваліфікаційної роботи магістра, методичні рекомендації до підготовки і захисту дипломної роботи зі спеціальності 106 Географія, приклади завдання, подання до дипломної роботи, приклади рецензії та відгуку наведені на сторінці Навчальні матеріали (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>) веб-сайту геолого-географічного факультету. Усі матеріали є актуальними і оновленими. Позитивним моментом у кваліфікаційних роботах є наявність проектно-рекомендаційного розділу (відповідно до Методичних рекомендацій). Критерії оцінювання також наведені у Методичних рекомендаціях... (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/diplom-rabota/MRmag_106_Geografia_diplom_2022.pdf). Незважаючи на повноту висвітлених аспектів підготовки кваліфікаційної роботи магістра у зазначених методичних рекомендаціях у структурі посібника відсутній розділ щодо академічної доброчесності і перевірки роботи на наявність неправомірних запозичень, хоча здобувачі ВО проявили обізнаність з цього питання під час зустрічі з ЕГ. Після захисту кваліфікаційна робота розміщується у репозиторії ОНУ імені І. І. Мечникова (http://lib.onu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Magistry_ggf23.pdf). Додаткових форм атестації, що не передбачені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 106 Географія, в ОП Географія не має.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів, включаючи порядок оскарження їх результатів, є чіткими і зрозумілими, висвітлені у п. 2.10 Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ (оновлена редакція 2022 р., https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf), Положенні про організацію і проведення контролю результатів здобувачів ВО ОНУ (розділ 4, оновлена редакція 2022 р., https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf). Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів визначені Положенням про політику та порядок урегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ (затверджене рішенням Вченої ради протокол № 5 від 25.02.2020 р, наказом ректора № 20-02 від 27.02.2020 р., <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovanie-konfliktov.pdf>). Графік контрольних заходів висвітлюється на сайті геолого-географічного факультету (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>), але для ОП Географія останнє оновлення відбувалося за осінній семестр 2022-2023 н. р., а графіки ліквідації академічних заборгованостей не оприлюднені на сайті. Ця інформація доводиться до відома студентів через соціальні мережі. Об'єктивність екзаменаторів досягається шляхом використання накопичувальної системи балів, оприлюднення в РП схеми розподілу балів між видами робіт та в силабусі – політики курсу, залучення двох викладачів до викладання однієї дисципліни (до прикладу, ОКЗ Педагогіка і психологія вищої школи), запровадженням тестових поточних та підсумкових контрольних робіт, оприлюдненим захистом робіт як форми поточного контролю. Здобувачі ВО зазначили, що тестові і розгорнуті питання присутні паритетно у контрольних заходах, що теж, певною мірою, забезпечує об'єктивність викладачів і надає їм можливість навчитися формулювати власну думку. Якщо здобувач не погоджується з оцінкою або у разі виникнення конфліктної ситуації здобувач ВО має право звернутися письмовою заявою до декана у визначені нормативними положеннями строки. У відповідь розпорядженням деканату створюється апеляційна комісія. У випадку виникнення конфліктної ситуації щодо порушення їхніх прав, учасники освітнього процесу можуть подати скаргу до Комісії з урегулювання конфліктних ситуацій. Під час спілкування зі здобувачами ЕГ підтвердила факт відсутності на ОП Географія випадків конфліктних ситуацій, необ'єктивного оцінювання, ліквідації академічної заборгованості комісії. Ознайомлення з нормативною базою, онлайн-спілкування свідчать про розуміння і прозорість, об'єктивність і неупередженість проведення і оцінювання контрольних заходів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентовані в ОНУ імені І. І. Мечникова низкою нормативних документів, зокрема, Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ (2020 р., <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>), Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній і науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ (2021 р., https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf), Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності ОНУ (2021 р., https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/Polozenia_etichnu_comisiyu.pdf). Вони є чіткими і зрозумілими, оприлюднені для широкого загалу у розділі Офіційні документи веб-сайту ОНУ імені І. І. Мечникова. Дотримання академічної доброчесності є складовою інституційної культури ОНУ, який приділяє увагу доведенню цінності, політики і процедур академічної доброчесності до усіх учасників освітнього процесу. Так, на сторінці Центру забезпечення якості освіти (<https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity>) у розділі Академічна доброчесність розміщені інформаційні джерела, лінки на тематичні вебінари. У розділі Наука веб-сайту ОНУ розміщена інформація про перевірку на плагіат (<https://onu.edu.ua/uk/science/perevirka-na-plahiat>). На сайті Наукової бібліотеки ЗВО функціонує сторінка Академічна доброчесність (<https://lib.onu.edu.ua/akademichna->

dobrocheshnist/), де оприлюднена нормативно-правова база, інформаційно-рекомендаційні матеріали, заходи бібліотеки з академічної доброчесності, тематична слайд-лекція. НБ ОНУ проводить тематичні лекції щодо правил цитування, оформлення посилань. Політика щодо академічної доброчесності зазначена і у силабусах усіх ОК. Перевірку на наявність неправомірних запозичень у системі Unicheck мають проходити всі авторські тексти, у т. ч. кваліфікаційні роботи, науково- та навчально-методичні праці, що підтверджено ЕГ під час зустрічей з фокус-групами. Відповідальним підрозділом за це є сектор «Моніторингу плагіату» НБ ОНУ. Здобувачі у цілому обізнані з необхідністю дотримання академічної доброчесності, перевірки кваліфікаційної роботи на наявність запозичень, але під час зустрічі з ЕГ зазначили про недостатність цього і необхідність впровадження в ОН і НП відповідного ОК. Також в аналітичних звітах за результатами анкетування здобувачів ВО, які навчаються за ОП Географія (наприклад, https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/Analit_zvit_anketuvanya_magistr_106_Geografia_2sem_2023.pdf) зазначено недостатній рівень поінформованості студентів щодо процедур реагування університету на порушення академічної доброчесності. ЕГ рекомендує посилити інформаційну підтримку студентів у питаннях академічної доброчесності не тільки в контексті перевірки робіт на плагіат. Фактів порушення академічної доброчесності в межах реалізації ОП Географія не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами та позитивними практиками під час реалізації ОПП є наявність у вільному доступі нормативної бази, що регламентує механізми проведення контрольних заходів, критерії оцінювання, процедуру оскарження результатів навчання, вирішення конфліктних ситуацій; збалансоване і обґрунтоване поєднання іспитів і заліків як у межах ОП, так і за окремими семестрами; використання накопичувальної системи для ОК, вивчення яких завершується заліком; самостійне визначення викладачем кількості балів екзаменаційного контролю; наявність у кожному силабусі політики курсу взагалі і політики щодо академічної доброчесності, зокрема.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недоліки за ОП відсутні. Але мають місце певні слабкі сторони. В аналітичному звіті Центру забезпечення якості освіти визначений недостатній рівень поінформованості здобувачів ВО щодо процедур реагування університету на порушення академічної доброчесності (ЕГ встановила добру обізнаність здобувачів ВО щодо перевірки робіт на наявність запозичень). Рекомендується: посилити інформаційну підтримку студентів не тільки в контексті перевірки робіт на плагіат; але й стосовно інших аспектів академічної доброчесності, відповідальності за її порушення тощо, додати розділ щодо дотримання академічної доброчесності до Методичних рекомендацій по підготовці та захисту кваліфікаційної магістерської роботи; для висвітлення питань академічної доброчесності розглянути можливість впровадження в ОП окремого ОК (наприклад, Академічна доброчесність) або окремого розділу більш загального ОК (наприклад, об'єднавши академічну доброчесність, академічне письмо, інтелектуальне право тощо). Узагальнені критерії оцінювання ПРН здобувачів ВО, що висвітлені в силабусах і РП. Рекомендується: крім шкали розподілу балів за видами навчальної діяльності внести до РП дисциплін конкретні критерії оцінювання практичних/лабораторних робіт, проміжних, періодичних та підсумкових контрольних заходів, а не тільки загальну шкалу оцінювання підсумкових результатів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОПП в контексті критерію 5 загалом відповідає акредитаційним вимогам за рівнем В, інноваційні практики відсутні. Це забезпечується формальною відповідністю всіх підкритеріїв та позитивними практиками реалізації програми за підкритеріями 5.1, 5.2. Недоліки відсутні, але ОП, що акредитується, має за підкритеріями 5.3, 5.4 незначні слабкі сторони, які мають бути виправлені.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів

навчання.

Освітній процес за ОП Географія забезпечує кваліфікований науково-педагогічний колектив ОНУ імені І. І. Мечникова. ЕГ встановила, що академічна кваліфікація викладачів, досвід роботи у ЗВО, їх публікаційна, наукова діяльність відповідають спеціальності 106 Географія. Аналіз структури ОП Географія і НП свідчить, що у цілому кваліфікація НПП дозволяє досягти визначених ОП цілей та ПРН. До викладання 9 обов'язкових ОК залучено 11 НПП з 5 факультетів (у Відомостях СО присутня технічна помилка про забезпечення ОП тільки геолого-географічним факультетом). Простежуємо певну відповідність спеціальностей НПП та їх професійних здобутків ОК, що викладають, значний досвід науково-педагогічної роботи (стаж роботи НПП від 14 до 50 років), наявність у всіх викладачів, що забезпечують нормативну частину ОП, наукового ступеня / вченого звання. Наприклад, ОК3 Педагогіка і психологія вищої школи забезпечують 2 викладачі відповідної кваліфікації і спрямування наукової активності. ОК1 Іноземна мова за професійним спрямуванням забезпечує філолог, викладач англійської та іспанської мови та літератури з відповідною професійною діяльністю, підвищенням кваліфікації. ЕГ відмічає слабку професійну активність НПП у зрізі предметної області ОК, які викладаються на даній ОП (до прикладу ОК9 Глобалізаційні виклики), відповідності Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності (до прикладу викладачі за ОК1, ОК6 згідно Відомостей СО та інформації на сайті геолого-географічного факультету). Підвищення кваліфікації НПП реалізують у вітчизняних та закордонних установах, переважно спостерігається його відповідність предметній області дисципліни (до прикладу ОК1-ОК3, ОК6). Водночас є певні технічні неточності і невідповідності між відомостями, зазначених у табл. 2 Відомостей СО і інформацією, виявленою під час спілкування з НПП. Так, ОК4 Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі закріплена за доц. Адобовська М. В., а не доц. Буяновський А. О., який зазначений у відомостях СО. Наука діяльність, підвищення кваліфікації Адобовської М. В. співпадають з тематикою ОК4 і дозволяють реалізувати досягнення визначених ОП ПРН за цим ОК. Для ОК6 Геостратегування і геопланування зазначено у СО два викладача, у той час як в розкладі (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/navchalni_materialy/rozklad/_rozklad_106_geografia_magistr_z_01_09_2023.pdf, https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/navchalni_materialy/rozklad/rozklad_106_geografia_magistr_z_18_09_2023.pdf) один (Шашеро А. М.). Водночас в ІНП студентів, які зараз навчаються на 2 курсі, зазначено обох викладачів. На думку здобувачів ВО НПП на ОП Географія є висококваліфікованими та компетентними, добре організованими та підготовленими до занять (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/Analit_zvit_anketuvanya_magistr_106_Geografia_2sem_2023.pdf). На зустрічі з роботодавцями і випускниками ЕГ також отримала підтвердження високої майстерності викладачів і опанування студентами ПРН.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного відбору викладачів на ОП Географія є прозорими, чіткими і регламентуються Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ОНУ імені І. І. Мечникова та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_konkursnogo_vidboru_nauk-ped-pracivnyukiv_2022.pdf). Конкурс на заміщення вакантної посади оголошується ректором і оприлюднюється на офіційному веб-сайті ОНУ імені І. І. Мечникова (розділ Вакантні посади на сторінці Навчального відділу (<https://onu.edu.ua/uk/acad-office>), сторінці Вакансії у розділі Співробітникам (<https://onu.edu.ua/uk/accdper>), згідно до вищезгаданого Положення, яке фактично відсутнє на сайті ЗВО). Конкурс на заміщення частини вакантної ставки (0,1-0,5 посадового окладу) не оголошується. Вимоги до осіб, які обираються на посади НПП, визначені п. 3 зазначеного Положення. Серед критеріїв відбору зазначено наявність відповідної освіти, наукових праць, підвищення кваліфікації, відповідність щонайменш 4 пунктам наукової активності, визначених Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Після успішного проходження конкурсу під час укладання строкового трудового договору (контракту) можуть бути встановлені такі обов'язки як підготовка дисертаційної роботи, публікація навчально-методичних праць, публікація статей тощо.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ОНУ імені І. І. Мечникова обмежено залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОП Географія. Це спостерігається у рамках перегляду та оновлення ОП (О. Цуркан, Т. Абозіна, але інші роботодавці ще не брали участь в обговоренні ОП і заповненні відповідної гугл-форми), проведення гостьових лекцій (І. Леонідова, О. Гамар), практичної підготовки здобувачів, рецензування кваліфікаційних робіт магістрів та у зворотному напрямі – надання науково-консультативної допомоги фаховим установам та участі у фахових конференціях, організатором яких виступає ОНУ імені І. І. Мечникова, про що ЕГ отримала підтвердження від роботодавців. На зустрічі активно обговорювалось питання про співпрацю ЗВО з роботодавцями саме під час виробничої практики, що свідчить про необхідність внесення відповідного ОК до ОП Географія другого магістерського рівня. ЕГ рекомендує активізувати співпрацю з роботодавцями, їх залучення до реалізації освітнього процесу, зокрема посилити практику гостьових лекцій, впровадити в ОП виробничу практику, проводити дні кар'єри та аналогічні заходи.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У процесі спілкування з представниками фокус-груп ЕГ переконалася, що залучення професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців до проведення аудиторних занять (як обов'язкових, так і вибіркового ОК) на ОП Географія є епізодичним, відбувається на громадських засадах, на умовах взаємовигідної співпраці. Здобувачі ВО, НПП, керівництво геолого-географічного факультету підтвердили долучення студентів, що навчаються за ОП Географія, до серії лекцій з актуальних питань національної та глобальної безпеки: радіологічних, хімічних, біологічних, ядерних викликів, експортного контролю товарів і технологій подвійного використання, які читали відомі міжнародні експерти в рамках ОК2 Цивільний захист та охорона праці в галузі. Залучення до аудиторних занять викладачів з інших ЗВО відбувається в основному за вибіркочними ОК, про що зазначено у Відомостях СО. ЕГ пропонує посилити роботу у напрямку залучення до аудиторних занять, до спільних досліджень професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, беручи до увагу широке коло наукових і виробничих зв'язків, у чому ЕГ переконалася під час відкритої зустрічі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації НПП унормовано в ОНУ імені І. І. Мечникова п. 5.7.1, 5.17 Статуту ОНУ імені І. І. Мечникова (затверджений наказом МОНУ від 10.01.2017 р. № 30) (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>) та Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників в ОНУ (затверджене рішенням Вченої ради ОНУ, протокол № 3 від 27.10.2020 р. та ректором ОНУ, наказ № 167-02 від 12.11.2020 р.) (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/poloz-pidvishennya-kvalifikatsii_12112020.pdf). ЗВО має сформовану систему професійного розвитку викладачів як через власні сертифікатні програми (<https://onu.edu.ua/uk/sertyfikatni-prohramy>) відповідно до Положення про сертифікатні програми (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/abitur/sertyfikatni_programy/pologenyua_SP.pdf), покращення рівня англійської мови у Центрі мовної підготовки та мовної сертифікації (<https://onu.edu.ua/uk/structure/filials/kursy-tsentr-movnoi-pidhotovky-ta-movnoi-sertyfikatsii>), так і у співпраці з іншими вітчизняними (зокрема, ДУ «Відділення гідроакустики ІГФ НАН України», Тернопільським національним педагогічним університетом, Одеським державним аграрним університетом) та закордонними (зокрема Університетом ім. Адама Міцкевича, Познанським відділенням Польського географічного товариства, Університетом природничих наук у Любліні) організаціями, через відділ міжнародних зв'язків (<https://onu.edu.ua/uk/inter-depart>) та Еразмус-офіс (<https://onu.edu.ua/uk/erasmus>). ЕГ встановила (додаткові документи на запит ЕГ, п. 7), що підвищення кваліфікації відбувається в напрямках формування загальних компетентностей, фахових компетентностей, мовної підготовки. Основними формами підвищення кваліфікації є вітчизняні (у ЗВО України) і міжнародні (зокрема у Польщі у 2023 р.) стажування, навчання за сертифікованими програмами ОНУ імені І. І. Мечникова, участь у семінарах, тренінгах, здобуття рівня вищої освіти за іншою спеціальністю, а також участь у конференції «Моделі міждисциплінарних та міжгалузевих освітніх та освітньо-наукових програм в умовах військового стану: виклики та варіанти впровадження», організованої ОНУ імені І. І. Мечникова. У цілому, система професійного розвитку НПП відповідає потребам та інтересам викладачів, є різносторонньою та багатоманітною. ЕГ вважає за доцільне рекомендувати НПП звернути більшу увагу на підвищення кваліфікації за тематикою (окремими розділами) дисциплін, які забезпечують.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО має систему матеріального та морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні та фаховій діяльності, що відзеркалено у п. 5.12 Статуту ОНУ імені І. І. Мечникова (затверджений наказом МОНУ від 10.01.2017 р. № 30) (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>) та Положенні про матеріальне заохочення співробітників ОНУ імені І. І. Мечникова (затверджено 18.06.2021) (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/Kollektivnuj_dogovir_2021-24.pdf). Одним із дієвих засобів заохочення є грамоти, подяки ЗВО, МОН України, з якими можна ознайомитися на сторінці Грамоти, подяки та інші нагороди розділу Галерея сайту геолого-географічного факультету (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/halereia>). ОНУ імені І. І. Мечникова за умови успішного проходження сертифікованої програми підвищення кваліфікації повертає НПП половину вартості курсу. Найбільш вагомим і поширеним на ОП матеріальним заохоченням є преміювання за дострокові захисти аспірантів, участь у процесах забезпечення якості вищої освіти, зокрема, успішну акредитацію ОП, що підтвердили НПП, які забезпечують освітній процес за ОП Географія на зустрічі з ЕГ. У відомостях СО зазначено про рейтингування діяльності викладачів та кафедр з метою забезпечення високого рівня викладання дисциплін. Під час зустрічей з НПП, сервісними структурними підрозділами цю інформацію було спростовано. Рейтингування має необов'язковий характер. Але зазначено, що відбувається опитування «Викладач очима студентів», переможці якого відзначаються грамотами і преміями. У процесі роботи ЕГ переконалася, що на геолого-географічному факультеті наявна реальна і потужна практика стимулювання розвитку викладацької майстерності, у т.ч. преміювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами та позитивними практиками під час реалізації ОПП є задіяність до викладання за ОПП НПП з 5 факультетів відповідно до фаху дисциплін, чим досягається досягнення ПРН; різноманітні форми підвищення кваліфікації за фахом і за предметною областю дисциплін, що викладаються; чіткі процедури відбору НПП на конкурсній основі; працююча система стимулювання професійного розвитку НПП; широке коло наукових, освітніх, виробничих зв'язків геолого-географічного факультету з іншими освітніми і виробничими установами; відкритість роботодавців до співпраці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недоліки за ОП відсутні. Але мають місце певні слабкі сторони. Низька професійна активність окремих НПП у зрізі предметної області конкретної ОК, що вони викладають, (наприклад, ОК9) або відповідність Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності щодо професійної активності (наприклад, ОК1, ОК6 згідно з Відомостями СО та інформацією на сайті геолого-географічного факультету). Рекомендується: посилити наукову та професійну діяльність відповідно до предметної області конкретного ОК, забезпечити дотримання НПП щонайменш 4 пунктів Ліцензійних умов професійної активності (з актуалізацією на сайті інформації, зокрема, щодо наукових публікацій, навчальних видань, участі у конференціях, можливо шляхом надання посилань на профілі НПП в міжнародних наукометричних базах). Невідповідність змісту сайту щодо оголошення конкурсу на вакантні посади затвердженому Положенню про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ОНУ імені І. І. Мечникова та укладання з ними трудових договорів (контрактів). Рекомендація: запровадити у розділі Співробітникам на офіційному сайті ЗВО сторінку Вакантні посади та підтримувати її в актуальному стані. Низький рівень залучення роботодавців, професіоналів-практиків, експертів у галузі до аудиторних занять, незважаючи на широке коло виробничих, освітнянських і наукових зв'язків геолого-географічного факультету. Рекомендується: активізувати практику гостьових та бінарних лекцій, практичних занять; виконання проєктів магістерських робіт за підтримки роботодавців; впровадити в ОП виробничу практику на підприємствах галузі; запровадити дні кар'єри та аналогічні заходи.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОПП в контексті критерію 6 загалом відповідає акредитаційним вимогам за рівнем В, інноваційні практики відсутні. Зокрема, встановлена повна відповідність за підкритеріями 6.5, 6.6. Недоліки відсутні, але ОП, що акредитується, має за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3, 6.4 незначні слабкі сторони, які мають бути виправлені.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час проведення акредитаційної експертизи з використанням технічних засобів відозв'язку ЕГ переконалась у достатності МТБ та НМЗ ОНУ ім. І.І. Мечникова для реалізації ОПП Географія за другим (магістерським) рівнем ВО. Під час вивчення Відомостей СО та огляду МТБ був продемонстрований широкий перелік обладнання, устаткування, лабораторій, музеїв та корпусів, що використовуються для реалізації ОК за даною ОПП. Зокрема, університет має розгалужену інфраструктуру: 19 корпусів, лабораторії, бібліотеки, музеї, комп'ютерні класи, гідробіологічну станцію, ботанічний сад, стадіон, та безпосередньо задіяні в освітньому процесі: комп'ютерні класи (2), мультимедійні аудиторії (6), аудиторії оснащені ТВ (3), Петрографо-мінералогічний та Палеонтологічний музеї, Підземний палеонтологічний заповідник з навчально-науковим геодинамічним полігоном. Наявні ліжко-місця у гуртожитках університету для поселення здобувачів ВО за даною ОПП. Для прикладу, забезпечення досягнення ПРН ОПП окремими ОК відбувається за допомогою наявних лабораторій та музеїв, зокрема, проблемна науково-дослідна лабораторія географії ґрунтів і охорони ґрунтового покриву чорноземної зони (ПНДЛ-4) задіяна у реалізації ОК8, лабораторія ГС технологій – у реалізації ОК6, ОК4, унікальні колекції музеїв – у реалізації ОК4. Варто зазначити, що в ОНУ функціонує бібліотека зі значними фондами, зокрема, містить понад 3,5 млн. примірників обсяг фондів навчальної та наукової літератури. Поряд з цим, Наукова бібліотека надає доступ до пошукових платформ Scopus, Web of Science, East View, EBSCOhost, ЛИГА ЗАКОН, Центр навчальної літератури та ін. Також бібліотека забезпечує перевірку унікальності кваліфікаційних робіт здобувачів ВО за допомогою програми

Unicheck. Під час огляду МТБ ЕГ мала можливість ознайомитись з реальними умовами проведення навчальних занять в аудиторіях ЗВО та переконалась у наявності сертифікованого укриття для забезпечення безпеки здобувачів ВО в сучасних умовах.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ мала можливість пересвідчитись під час зустрічей із фокус-групами, що ОНУ імені І. І. Мечникова та геолого-географічний факультет, де реалізується ОПП, забезпечують вільний і безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів. Освітнє середовище спрямоване на задоволення потреб та інтересів усіх учасників освітнього процесу. Зокрема, усі корпуси ОНУ, комп'ютерні класи, кафедри, деканати під'єднані до єдиної комп'ютерної Інтернет-мережі. З метою підвищення комфортності освітнього процесу та за сприяння органів студентського самоврядування було створено коворкінг «ONU HUB». Іногородні студенти, що навчаються за ОПП, забезпечені місцями в гуртожитку №5. Всі будівлі і внутрішні приміщення відповідають санітарно-технічним нормам і правилам. Житлові приміщення розраховані на проживання 3-4 студентів, обладнанні необхідними меблями, є санітарні та побутові приміщення, на кожному поверсі є обладнані кухні, холи для відпочинку. Для студентів, що проживають у гуртожитку, є можливість користуватися мережею Internet. На сайті факультету та бібліотеки є всі необхідні навчальні та методичні матеріали у вільному доступі. Також здобувачі ВО та НПП підтвердили, що вони мають можливість вільно і безоплатно користуватися наявним програмним забезпеченням, лабораторіями та музеями для освітніх потреб. Варто зазначити, що адміністрація факультету, викладачі забезпечують контакти між здобувачами освіти та адміністрацією університету стосовно будь-яких потреб та інтересів, а також сприяють проведенню їх опитування щодо задоволення освітнім процесом та його умовами. Активну участь у представленні інтересів здобувачів відіграють органи студентського самоврядування та профспілковий комітет.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час акредитаційної експертизи, вивчення Відомостей СО та спілкування з фокус-групами здобувачів, ОСС та працівниками сервісних підрозділів, ЕГ встановила, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів ВО. Навчальні корпуси та гуртожитки, аудиторії та лабораторії відповідають санітарним вимогам, мають вогнегасники, плани евакуації та необхідні інструкції, а також сертифіковані укриття. Голова профкому студентів та аспірантів ОНУ повідомив, що в університеті діє дисконтна програма з картою «МечниковКарт», яка надає право на знижку для здобувачів ВО у певних магазинах, кав'ярнях тощо, що на думку ЕГ, є позитивною практикою. Під час огляду МТБ, декан ГГФ повідомила, що здобувачі ВО мають можливість оздоровитися на базі відпочинку «Чорноморка» (<http://surl.li/lxizo>). У медичному пункті ОНУ (філіал Одеської міської студентської поліклініки) надається перша медична допомога; проводиться прийом лікаря та профілактичні щеплення. Також у ЗВО діє Центр культури та дозволя, різноманітні спортивні секції, які можуть відвідувати здобувачі ВО, що сприяє проведенню великої кількості заходів спортивного спрямування. «Психологічну допомогу здобувачам, які навчаються за даною ОПП надає Психологічна служба ОНУ» – повідомила керівниця відповідної служби. В цілому, ЗВО задовольняє потреби та інтереси здобувачів ВО у якості освітнього середовища, проводить ремонти приміщень, заміну електричної мережі, гідрантів тощо.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ, під час роботи з фокус-групами здобувачів, представниками ОСС та НПП, мала змогу переконатись, що ОНУ імені І. І. Мечникова якісно забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів ВО. Здобувачі ВО та представники ОСС повідомили, що мають постійний діалог з представниками адміністрації ГГФ, де реалізується ОПП, та можуть донести інформацію про свої потреби та проблеми, що не залишаються без уваги чи розгляду. НПП запевнили, що дотримуються принципу студентоцентризму та надають необхідну підтримку здобувачам ВО. Наприклад, здобувачі ВО можуть не тільки відвідувати заняття синхронному режимі онлайн, а й мати доступ до необхідних матеріалів на сайті ОНУ та у відповідних гугл-класах. Представник профкому студентів та аспірантів зазначив, що студентам надається підтримка у складних життєвих обставинах, зокрема, матеріальна, за умови надання підтверджуючих документів. Психологічну підтримку здобувачів здійснює Психологічна служба ОНУ. Таким чином, здобувачі ВО високо оцінюють здатність ЗВО створити комфортне середовище, що підтверджено Аналітичним звітом (<http://surl.li/lxjhu>) та відповідями здобувачів ВО під час спілкування з ЕГ.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Згідно Відомостей СО, ЗВО створює можливості для навчання осіб з особливими освітніми потребами, якщо їм дозволено навчання за обраною спеціальністю. Згідно правил прийому (<http://onu.edu.ua/uk/abitur>) у разі подання документів на участь у конкурсному відборі особами з особливими освітніми потребами, ОНУ забезпечує відповідні умови для проходження ними вступних іспитів та співбесід. Під час аналізу Відомостей СО та роботи у фокус-групах ЕГ з'ясувала, що за даною ОПП особи з особливими освітніми потребами наразі не навчаються. Під час огляду МТБ було встановлено, що мінімально необхідні засоби для повноцінного навчання осіб з особливими освітніми потребами є, зокрема, пандуси. Також, адміністрація ЗВО повідомила, що в корпусах університету діють спеціальні групи реагування, до яких можуть звернутися особи з інвалідністю, за потреби. ЕГ висловила побажання щодо подальшого облаштування освітнього середовища ЗВО відповідно до вимог інклюзивності та безбар'єрності. ЗВО зазначає, що вживає необхідних заходів щодо доступу здобувачів ВО з особливими освітніми потребами до освітнього процесу.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час аналізу Відомостей СО ЕГ пересвідчилася, що у ЗВО сформовані відповідні правила і процедури вирішення конфліктних ситуацій у наступних документах: Положення про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ (<http://surl.li/gnvgm>) та Антикорупційна програма (<http://surl.li/gqqo>). У ЗВО постійно діє телефон довіри 048-731-74-67, на який можуть зателефонувати усі учасники освітнього процесу. Інформація про телефон довіри, а також про електронна скринька (dovira@onu.edu.ua) розміщена на сайті Університету (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/suggestbox>), також в холі факультету ГФ є скринька довіри, яку студенти мають можливість використовувати, щоб повідомити про конфліктні ситуації, пов'язані із зловживаннями, дискримінацією чи корупцією. Здобувачі ВО, представники ОСС та НПП під час зустрічей у фокус-групах підтвердили, що вони ознайомлені із правилами та процедурами вирішення конфліктних ситуацій, а голова профкому студентів та аспірантів був долученим до розробки Положення про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ. Водночас, випадків застосування цих правил та процедур у ЗВО не було через відсутність відповідних конфліктних ситуацій. Варто зазначити, що на зустрічі з НПП, ЕГ було з'ясовано, що викладачі приділяють значну увагу інформуванню та роз'ясненню правил і процедур вирішення конфліктних ситуацій з метою попередити та не допустити таких випадків у майбутньому.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами в рамках даного критерію є наявність потужної бібліотеки (бл. 4 млн. прим.), її електронних сервісів віддаленого доступу та перевірки унікальності наукових робіт здобувачів ВО. Також, позитивною практикою є своєчасна, всебічна та прозора підтримка здобувачів ВО, які навчаються за даною ОПП, у складних життєвих обставинах та функціонування дисконтної системи з картою «МечниковКарт».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною в контексті цього критерію є необхідність систематичного оновлення матеріально-технічної бази, потребу в якому висловлюють здобувачі ВО в ході їх опитувань. ЕГ розуміє, що на даний час за ОПП не навчаються особи з особливими освітніми потребами, але в той же час рекомендує посилити розвиток в даному напрямку, оскільки на це може знадобитись тривалий період часу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Відповідність критерію 7 рівню В забезпечується потужною матеріально-технічною базою та інфраструктурою освітнього середовища ЗВО. Освітній процес забезпечений як матеріальними та фінансовими ресурсами, так і

електронними ресурсами для полегшення доступу здобувачів ВО в контексті сучасних викликів. ЗВО постійно розвиває та удосконалює освітнє середовище та МТБ, робить все можливе для забезпечення освітнього процесу відповідними ресурсами з урахуванням потреб та інтересів здобувачів ВО та НПП. Наявність слабких сторін (необхідність систематичного оновлення матеріально-технічної бази, в т.ч. для забезпечення комфортного освітнього середовища для осіб з особливими освітніми потребами) суттєво не знижує якість підготовки здобувачів ВО за ОПП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП у ЗВО регулюються такими нормативними документами: Політика забезпечення якості вищої освіти ОНУ імені І. І. Мечникова (<http://surl.li/vsdz>); Положення про освітні програми в ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://link-cut.com/w1Gt>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в ОНУ імені І. І. Мечникова (<http://surl.li/bjlgv>); Положення про моніторинг якості освіти ОНУ імені І. І. Мечникова (<http://surl.li/vsfo>); Положення про організацію і проведення опитування здобувачів вищої освіти в ОНУ імені І.І. Мечникова (<http://surl.li/bjlhe>). На онлайн-зустрічах ЕГ переконалась, що учасники освітнього процесу знають та розуміють процедури, що регламентуються цими документами. Зазначені процедури передбачають перегляд та оновлення змісту ОПП з урахування думки стейкхолдерів, зокрема, і здобувачів ВО як рівноправних учасників освітнього процесу. В ОНУ ім. І. І. Мечникова моніторинг ОПП здійснюється Центром забезпечення якості освіти ЦЗЯО (<http://surl.li/wvtn>). Основною метою діяльності якого є впровадження, розбудова й ефективне функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти. На регулярних засіданнях робочих груп за участі співробітників ЦЗЯО і членів НМР розглядаються проекти нових ОПП, оновлених редакцій ОПП у зв'язку із затвердженням стандартів ВО, внесенням змін до ОПП за результатами опитувань здобувачів ВО та стейкхолдерів. У подальшому підготовлені документи подаються до розгляду та схвалення НМР і розгляду та затвердження Вченою радою університету. ОПП «Географія» уперше введено в дію у 2017 р., затверджено на засіданні Вченої ради ОНУ імені І.І. Мечникова від 28.02.2018 р. Перегляд і оновлення програми відбулися у 2020 та 2022 рр. З метою врахування змін законодавства внесено зміни в робочі навчальні програми дисциплін. Для посилення професійної підготовки внесено зміни в освітню програму в частині обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів. Перегляд ОПП Географія ініційовано проектною групою 15.11.2021 р., схвалено НКР ГГФ 26. 01.2022 р., потім Вченою радою ГГФ 22.08.2022, затверджено Вченою радою ОНУ імені І.І. Мечникова (30.08.2022 року) та введено в дію 01.09.2022. Так, у ОПП 2022р. було проведено зміни до переліку обов'язкових ОК та розширення переліку ОК вільного вибору. До обов'язкових ОК додано ОК6 Геостратегування і геопланування, ОК9 Глобалізаційні виклики, ОК10 Природоохоронне право і оцінка впливу на довкілля (ОВД), ОК11 Проблеми регіонального розвитку. У дисциплінах вільного вибору додані ВБ1 Теорія природничої географії, ВБ2 Океанографічні дослідження, ВБ3 Актуальні проблеми зрошувального землеробства на півдні України, ВБ 4 Світові торгівельні режими, ВБ5 Актуальні проблеми ґрунтознавчо-географічної науки і практики, ВБ 6 Географія міжнародного туризму, Географічний прогноз і експертиза ВБ 7 Демократія від теорії до практики; Географія культурної спадщини; ВБ 8 Рекреаційні ресурси берегової зони морів, блок ВБ9.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час роботи з фокус-групами здобувачів ВО та представників ОСС ЕГ з'ясувала, що студенти поінформовані про правила і процедури періодичного перегляду ОПП, беруть активну участь в обговореннях змін ОПП та опитуваннях щодо якості освіти. Зокрема, проведено опитування здобувачів ВО другого освітнього рівня, результати якого були враховані під час перегляду ОПП. Анкети були розроблені ЦЗЯО та узгоджені з робочою групою ОПП, представлені на сторінці ЦЗЯО (<http://surl.li/gnpps>) та сайті факультету (<http://surl.li/lxkju>). Щорічно проводиться анонімне опитування здобувачів ВО другого освітнього рівня, в тому числі і які навчаються за ОПП «Географія». ЦЗЯО у результаті анкетування здобувачів ВО щодо якості ОПП встановлено, що зміст ОПП в цілому та її окремих освітніх компонент відповідає запитам здобувачів вищої освіти (Аналітичний звіт про опитування здобувачів вищої освіти другого освітнього рівня (<http://surl.li/lxjhu>, <http://surl.li/lxkke>)). До складу проектною та робочою груп ОПП введено здобувача ВО другого рівня Степаненко Д.С., пропозиції якої враховувались на засіданнях РГ. Окрім формального зворотного зв'язку регулярно наявні неформальні відгуки здобувачів ВО про якість ОПП та поради щодо її вдосконалення. Під час зустрічі з фокус-групою представників ОСС ЕГ з'ясувала, що студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОПП, що регламентовано Розділом 11 Статуту ОНУ імені І.І. Мечникова (<http://surl.li/ttoi>). ЗВО має неперервний контакт із здобувачами ВО задля моніторингу отриманих результатів навчання і своєчасного реагування. Представники ОСС є членами Вченої ради ГГФ та Вченої ради ОНУ, до складу якої обов'язково входять обрані представники студентів, а також представники первинної профспілкової організації та студентського самоврядування, беруть участь у обговореннях, аналізі актуальних проблем, вносять пропозиції, рекомендації, які враховуються при перегляді ОПП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Проаналізувавши Відомості СО та відповіді представників роботодавців, ЕГ виявила значну зацікавленість як самою ОПП, так і випускниками цієї програми. Саме тому, роботодавці регулярно долучаються до періодичного перегляду ОПП, оновлення змісту та цілей ОПП, ПРН, які беруть участь у засіданнях кафедри та вносять пропозиції з актуалізації змісту окремих ОК, удосконалення інформаційного забезпечення тощо. ЗВО має укладені договори про співробітництво (<http://surl.li/lxkll>) та угоди (<http://surl.li/lxkju>), що дають можливість залучати стейкхолдерів до перегляду ОПП (протоколи засідань РГ №1-3). У процесі обговорення ОПП роботодавці рекомендували додати до ОПП нові ОК. Так представник Департаменту освіти і науки Одеської ОДА запропонувала додати ОК, яка б була спрямована на вивчення регіональних особливостей території (протокол №1 від 15.11.2021), результат – додано ОК Проблеми регіонального розвитку та Природоохоронне право і ОВД, визначено можливості з виробничих практик здобувачів. Пропозиції стейкхолдерів були враховуються також через проведення відкритих лекцій та практичних занять працівниками організацій, які є місцями потенційного працевлаштування здобувачів (<http://surl.li/lxklw>); також, стейкхолдери долучались до засідань кафедр та Науково-практичних семінарів для обговорення актуальних питань підготовки фахівців. Зі слів роботодавців, вони готові брати більш активну участь в перегляді та покращенні ОПП та бути більш консолідовано представлені на ГГФ, де реалізується дана ОПП. Саме тому ЕГ рекомендує створити ефективний постійно діючий майданчик для комунікації роботодавців та ЗВО, передбачивши статус та чіткі процедури співпраці з таким майданчиком (платформою), з метою врахування тенденцій ринку праці у розвитку ОПП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Згідно з Відомостями СО, в ОНУ діє відділ сприяння працевлаштуванню випускників і студентів. Головною метою діяльності якого є сприяння студентам та випускникам університету у працевлаштуванні та адаптації їх до практичної діяльності, встановлення та підтримання зв'язків із випускниками університету, здійснення моніторингу їх кар'єрного зростання (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/employment>). У ЗВО діє громадська організація «Асоціація випускників ОНУ імені І.І. Мечникова», одним із завдань якої є сприяння поліпшенню змісту освіти, якості й ефективності підготовки фахівців (<http://onu.edu.ua/uk/science/sp/48-geninfo/alumni>). Факультет забезпечує постійний зв'язок з представниками бізнес-середовища, які зацікавлені у випускниках ЗВО. Наявний постійний зв'язок із випускниками кафедри через соціальні мережі Facebook, Telegram, Instagram, де активно висвітлені позиції про події на факультеті, випускників запрошують на Дні відкритих дверей університету, проведення лекцій та презентацій зі здобувачами ВО. ЕГ в ході роботи у фокус-групах було повідомлено, що збір інформації щодо працевлаштування та кар'єрного шляху випускників відбувається, зокрема, під час безпосередньої комунікації адміністрації ГГФ з випускниками, шляхом проведення спільних заходів, на які приєднуються випускники та під час Днів факультету (перша субота квітня), як платформи систематичної комунікації випускників різних курсів та спеціальностей.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Згідно з Відомостями СО, у ЗВО правила і процедури внутрішнього забезпечення якості освіти закріплені у Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості (<http://surl.li/bjlgv>), що передбачає наявність п'ятирівневої системи внутрішнього забезпечення якості освіти: 1 рівень - здобувачі вищої освіти залучаються до ВЗЯО через участь у опитуваннях та внесення пропозицій щодо покращення ОПП через органи студентського самоврядування; 2 рівень - гаранті ОПП, кафедри, робочі групи ОПП, представники роботодавців, викладачі забезпечують реалізацію, поточний моніторинг ОПП; 3 рівень - декан, деканат, Вчена рада факультету, НМК факультетів здійснюють впровадження та адміністрування ОПП; 4 рівень - Центр із забезпечення якості освіти, НМР, загальноуніверситетські підрозділи, залучені до реалізації системи ВЗЯО здійснюють внутрішні експертизи ОПП, моніторинг якості освітньої діяльності університету, формують рекомендації щодо прийняття загальноуніверситетських рішень; 5 рівень - ректор, проректори, Вчена рада ОНУ визначають стратегію і політику щодо ВЗЯО, приймають загальноуніверситетські рішення щодо забезпечення якості освіти, затверджують нормативні акти, програми дій щодо ВЗЯО, приймають рішення про затвердження та закриття ОПП. Аналізуючи відомості СО ЕГ з'ясувала, що у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості виявлено деякі недоліки, зокрема, із процесом інтернаціоналізації: потрібно вводити перелік англійських дисциплін для залучення більшої кількості іноземних здобувачів ВО за обміном, а також розширення можливостей академічної мобільності здобувачів ВО другого освітнього рівня. Діагностувавши проблеми з академічним письмом, особливо англійським, ЗВО створив Центр мовної підготовки та мовної сертифікації. Також, в процесі реалізації редакції ОПП 2020 р. виявлено недостатню кількість ОК педагогічного спрямування у зв'язку із затвердженням професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610. Варто зазначити, що модернізація ОПП свідчить про те, що реагування на недоліки та зміни в законодавстві у межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти є ефективним. Оскільки забезпечується якість підготовки здобувачів ВО, їх мотивація до навчання та й, в цілому, підвищується імідж університету в освітньому просторі. Таким чином, завдяки ефективній комунікації між різними рівнями системи внутрішнього забезпечення якості освіти відбулось вчасне реагування та суттєве покращення ОПП «Географія».

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП «Географія» проходить первинну акредитацію, тому пропозицій та зауважень щодо її реалізації за результатами акредитаційної експертизи ще не надходило.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час аналізу відомостей СО та спілкування з фокус-групами ЕГ пересвідчилась у наявності у ЗВО дієвої системи забезпечення якості освіти, що базується на потужному нормативно-правовому забезпеченні. ЗВО має чітку і зрозумілу політику відкритості та забезпечення якості освіти, що підтверджують стейкхолдери: викладачі, здобувачі ВО, адміністративний персонал, роботодавці, які приділяють велику увагу даній ОПП та готові всіляко долучитися до покращення та розвитку програми. Під час спілкування з гарантом ОПП, НПП та здобувачами ВО, ЕГ переконалась в існуванні спільних традицій, практик та цінностей наукової та освітньої спільноти Університету. Учасники освітнього процесу дотримуються правил академічної доброчесності, забезпечені матеріально-технічними ресурсами для перевірки робіт НПП та здобувачів ВО на наявність академічного плагіату. ЗВО всіляко підтримує розвиток культури якості, утвердження принципів академічної доброчесності та свободи. На онлайн-зустрічі із НПП, ЕГ переконалась, що вони беруть участь у стажуваннях, наукових конференціях, науково-методичних семінарах, круглих столах, які сприяють оволодінню новими технологіями викладання, здобуттю нового передового досвіду професійної діяльності та впровадження їх у ОПП. Це дозволяє оновлювати зміст РП навчальних дисциплін та вносити в них нові елементи. Професійний саморозвиток НПП забезпечує здобувачам ВО якісну професійну підготовку під час навчання, формування професійних компетентностей та конкурентоздатність на ринку праці. У ЗВО сформована культура якості вищої освіти, яка реалізується на основі дотримання політики академічної доброчесності, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (Оновлена редакція 2021 - <https://link-cut.com/uxlO>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО демонструє комплементарний взаємозв'язок усіх рівнів внутрішньої системи забезпечення якості освіти, зокрема ініціативу та постійний діалог зі здобувачами ВО щодо вдосконалення ОПП під час освітнього процесу, а не тільки під час формальних процедур перегляду ОПП, що формує позитивну практику високої залученості студентів. Здобувачі ВО безпосередньо та через органи студентського самоврядування долучаються до процедур моніторингу та перегляду ОПП, зокрема, проводять власні опитування студентів щодо задоволеності якістю викладання НПП. Усі учасники освітнього процесу демонструють високу обізнаність щодо правил забезпечення академічної доброчесності та неухильно їм слідують, а ЗВО у свою чергу безкоштовно забезпечує інфраструктурні можливості для програмної перевірки робіт здобувачів ВО на наявність академічного плагіату та проводить заходи з популяризації академічної доброчесності (зустрічі зі здобувачами, тренінги, лекції тощо), що сприяє розвитку ОПП. Роботодавці залучені до процедур забезпечення якості ОПП як надійні партнери та приділяють велику увагу розвитку програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

До процесу реалізації ОПП активно долучаються різноманітні стейкхолдери, в т.ч. і представники роботодавців. Проте таке долучення має несистемний характер і ґрунтується на особистих контактах окремих НПП та представників адміністрації ГГФ. Для поліпшення умов їх залучення ЕГ рекомендує створити майданчик для комунікації роботодавців та ЗВО, що допоможе враховувати тенденції ринку праці в подальшому розвитку ОПП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

На підставі аналізу матеріалів акредитаційної справи ОПП Географія ЕГ дійшла висновку, що ОПП за даним критерієм відповідає рівню В за всіма підкритеріями. Наявність слабких сторін та рекомендацій суттєво не знижує якість підготовки здобувачів ВО за ОПП та підлягає виправленню.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналізуючи матеріали відомостей СО та інтерв'ю з фокус-групами, ЕГ пересвідчилась у політиці прозорості та публічності, що цілковито забезпечуються ОНУ ім. І. І. Мечникова. Респонденти запевнили ЕГ, що вони добре поінформовані про необхідні нормативно-правові документи університету завдяки такій політиці. ЕГ переконалась, що ЗВО має чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу і забезпечуються потужною нормативно-правовою базою: 1) Статут університету 2) Правила внутрішнього трудового розпорядку 3) Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу 4) Антикорупційна програма 5) Положення про організацію освітнього процесу 6) Положення про освітні програми 7) Положення про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти 8) Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін 9) Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти 10) Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу 11) Положення про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності 12) Положення про відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення та зміни умов навчання студентів 13) Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти 14) Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників 15) Положення про стипендіальне забезпечення учасників освітнього процесу 16) Положення про політику та порядок урегулювання конфліктних ситуацій; 17) Положення про систему внутрішнього забезпечення якості 18) Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату 19) Положення про моніторинг якості вищої освіти 20) Положення про проведення опитування здобувачів вищої освіти Наведені вище нормативно-правові документи розміщено у вільному доступі на добре структурованому сайті ЗВО «Про ОНУ – Офіційні документи» (<http://surl.li/vfek>). А для усіх учасників освітнього процесу наведені документи є доступними та зрозумілими, щоб послідовно дотримуватись їх під час реалізації ОПП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

В період, що співпав з акредитаційною експертизою, відбувається перегляд ОПП Географія другого освітнього рівня вищої освіти. Затвердження та введення її в дію заплановано у 2024 р. ЗВО завчасно на сторінці «Спеціальності та освітні програми» вкладка «Громадське обговорення» (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>) опублікував Проект змін ОПП Географія за другим освітнім рівнем вищої освіти (<https://link-cut.com/w1TJ>). На цій же сторінці ЗВО розмістив засіб зворотного зв'язку (decanat.ggf@onu.edu.ua) для отримання пропозицій та зауважень від заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Проаналізувавши Відомості СО та провівши опитування у фокус-групах, ЕГ дійшла висновку, що ОНУ ім. І. І. Мечникова своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію у розділі «Спеціальності та освітні програми» про ОПП (<http://surl.li/bjmoe>) та НП, РП та силабуси вибіркових дисциплін у розділі «Навчальні матеріали» (<http://surl.li/bjhwjn>). Варто зазначити, що ЗВО дотримується принципів публічності та прозорості, у повному обсязі розміщує інформацію про нормативно-правові документи, ОПП та ОК на добре структурованому офіційному веб-сайті Університету, що є достатнім для інформування стейкхолдерів та суспільства. Під час зустрічі з роботодавцями та випускниками, відкритої зустрічі, ЕГ мала змогу переконатись у тому, що Університет є відкритим до обговорення та внесення пропозицій щодо покращення ОПП шляхом безпосередньої комунікації стейкхолдерів з адміністрацією ГГФ та гарантом ОПП. Учасники зустрічей демонстрували свою залученість до вдосконалення ОПП та значну поінформованість у деталях реалізації ОПП, засвідчили можливість отримання зворотного зв'язку від ЗВО. Позитивною практикою є різноманітність інформаційних ресурсів ЗВО у соціальних мережах Facebook та Instagram, месенджерах та інших платформах, що дозволяє зацікавленим особам самостійно обрати зручний для себе ресурс та канал комунікації із ЗВО. Все вище викладене, свідчить про зразковість практик ЗВО за цим підкритерієм.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильними сторонами ОПП в контексті даного критерію є те, що ЗВО дійсно сприяє відкритості щодо інформування зацікавлених сторін про різні аспекти освітнього процесу й невідкладно враховує рекомендації та пропозиції щодо даної ОП. На структурованому, зі зручним інтерфейсом та форматом представлення інформації, веб-сайті ЗВО розміщена вся необхідна інформація, включно з Проектом змін ОПП 2024 року, каналом зворотного зв'язку для отримання зауважень і пропозицій від стейкхолдерів, а також повною інформацією про ОК: НП, РП та силабуси дисциплін. Учасники освітнього процесу ознайомлені зі змістом цих документів та дотримуються їх при реалізації ОПП. Сильною стороною ОПП є значна зацікавленість та, водночас, поінформованість стейкхолдерів в деталях реалізації ОПП, їх активна безпосередня комунікація з адміністрацією ГГФ та гарантом ОПП з використанням різних каналів комунікації, в чому ЕГ мала змогу переконатися під час відкритої зустрічі та зустрічі з роботодавцями та випускниками.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Аналіз матеріалів акредитаційної справи дозволяє ЕГ встановити рівень відповідності за даним критерієм – А. ЕГ констатує повну відповідність усім підкритеріям у рамках даного критерію, наявність позитивних практик, а також відсутність слабких сторін та недоліків. ОНУ імені І. І. Мечникова демонструє принципову відкритість, публічність та прозорість. У ЗВО наявні чіткі правила і процедури, що визначають права та обов'язки учасників освітнього процесу та регламентуються значним переліком нормативно-правових документів. Вони знаходяться у повному обсязі на структурованому, зі зручним інтерфейсом та форматом представлення інформації веб-сайті ЗВО для ознайомлення всіх зацікавлених осіб (стейкхолдерів). Позитивною практикою є розміщення на офіційному веб-сайті ЗВО інформації щодо перегляду ОПП (<http://surl.li/bjmoe>), анкетувань здобувачів (<http://surl.li/bjhwn>), проектів змін до ОПП, засобів зворотного зв'язку. Таким чином, можна прослідкувати у відкритих джерелах траєкторію розвитку даної ОП. Поряд з цим, ЗВО демонструє відкритість до обговорення та внесення пропозицій для покращення ОПП шляхом безпосереднього контакту з адміністрацією ГГФ та гарантом ОПП за допомогою сайту, електронної пошти, соціальних мереж Facebook та Instagram, месенджерів та інших платформ, що дозволяє зацікавленим особам самостійно обрати зручний для себе ресурс та канал комунікації із ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики

аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Фесюк Василь Олександрович

Члени експертної групи

Прасул Юлія Іванівна

Коріненко Вадим Вікторович